ΕΚΔΟΤΗΣ
ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΧΡ. ΚΟΝΤΑΞΑΚΗΣ

ΑΤΤΙΚΗ ΙΡΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ
Ὁδὸς Μπουμπουλίνας ἀρ. 34

ΕΤΟΣ Ϛ'. Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ἀπριλίου 1903. ΑΡΙΘ. 8.

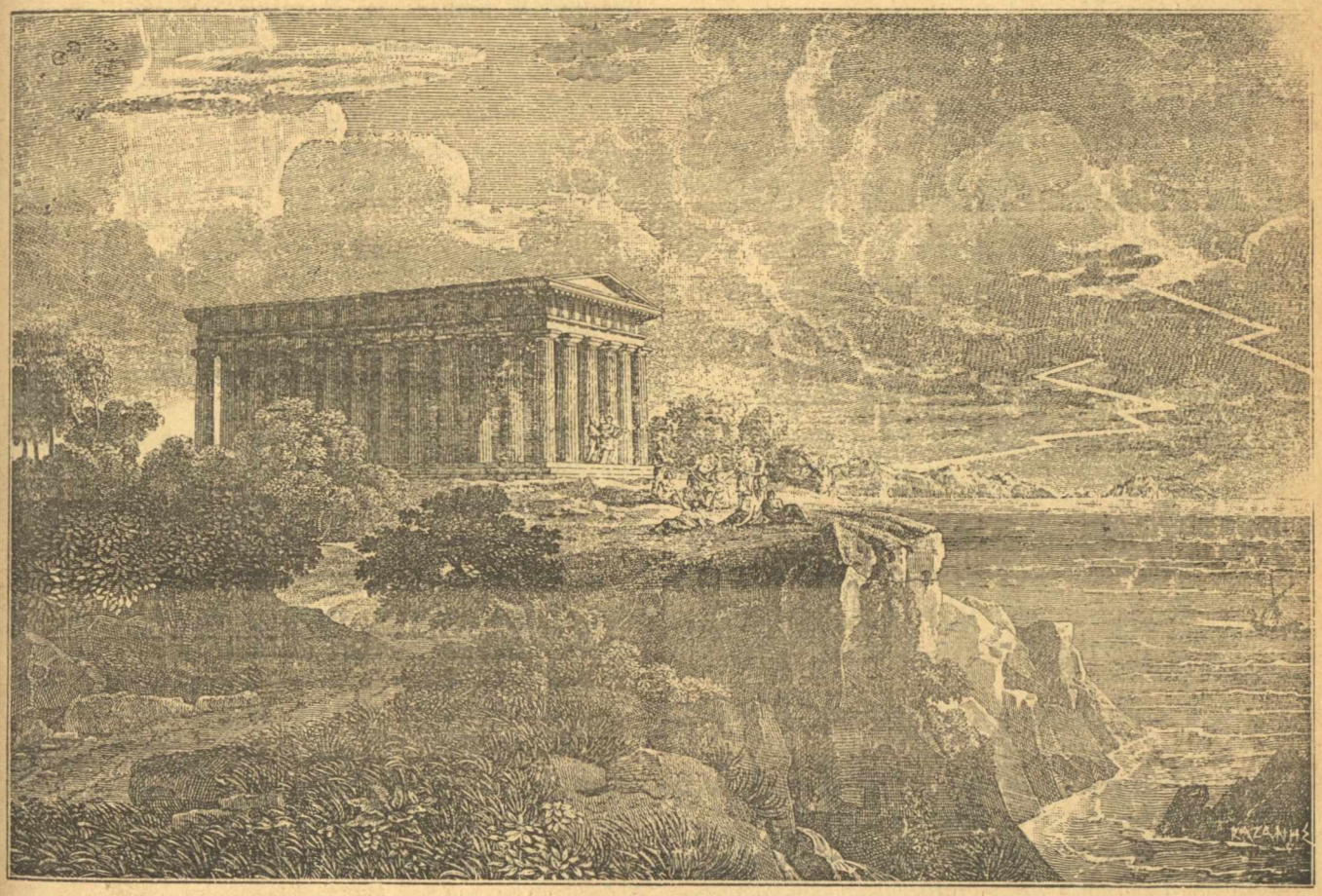

Ὁ ἐν Σουνίῳ Ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΤΗΣ ΙΔΕΑΣ

Αἰῶνες πολλοὶ ἐκύλισαν εἰς τὴν αἰωνιότητα ἀφ' ὅτου συνετελέσθη τὸ Μέγα Μυστήριον. Αἰῶνες ὁλόκληροι, κατὰ τοὺς ὁποίους αἱ θεωρίαι τοῦ Χριστιανισμοῦ διῆλθον ἀπὸ τὰ λεπτότερα διυλιστήρια καὶ αἱ ἰδέαι ἐβασανίσθησαν, καὶ ἐξωνυχίσθη κάθε στοιχεῖον τῆς διδασκαλίας. Ὅπως ὅμως ὁ Ἰησοῦς ἐθριάμβευσε διὰ μέσου τῆς δίκης καὶ τῶν λογχισμῶν καὶ τοῦ θανάτου, ἀπαράλλακτα καὶ τὸ πνεῦμά του, ἡ μεγάλη καὶ ὡραία Ἰδέα, ἐπέρασε θριαμβευτικὴ τοὺς σταθμοὺς τῶν ἀντιρρήσεων, καὶ τὰ ἐμπόδια τῶν σοφιστειῶν καὶ τὰ στάδια τῆς δοκιμασίας.

Ἡ ἀνθρωπότης βαδίζει τώρα ἀσφαλῶς καὶ στερεῶς τὸν δρόμον, τὸν ὁποῖον ἐφώτισεν ὁ Μέγας Μάρτυς. Οἱ χρόνοι θὰ διαδέχωνται ἀλλήλους καὶ οἱ αἰῶνες θὰ παρακολουθοῦν ὁ ἕνας τὸν ἄλλον καὶ τίποτε δὲν θὰ καταστραφῇ καὶ τὰ πάντα θὰ τελειοποιοῦνται. Ἡ ἐπὶ τοῦ Ὄρους διδασκαλία, ἡ ὁποία ἔθηκε τὰς βάσεις τῆς νέας κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων, ἡ ὁποία ἐξεμηδένισε τὸ ἄτομον καὶ ἥπλωσε τὸν ἐσωτερικὸν ἄνθρωπον μέχρι τῆς ὅλης κτίσεως καὶ ἐθεμελίωσε τὴν θεωρίαν τῆς φιλαλληλίας, ἂν δὲν εἶχεν ἀκουσθῇ πρὶν δὲν θ' ἀκουσθῇ ὅμως καὶ ποτὲ ἀργότερα. Ὅταν ὁ πολυθεϊσμὸς εὑρίσκετο ἀκόμη εἰς τὴν ἀκμήν του, ὑπῆρχον τὰ ἀνήσυχα πνεύματα, τὰ ὁποῖα ἀνεκάλυπτον κενὰ καὶ ἐσκέπτοντο ὅτι θὰ ἦτον ἀνάγκη συμπληρώσεων καὶ ἐπεμβάσεων. Ἀπὸ τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ δὲν μένει τίποτε πλέον πρὸς συμπλήρωσιν καὶ ὅσον βαθύτερον εἰσδύει ἡ ἀνάλυσις τόσον τελειότερον ἐξάγεται τὸ ὑπέροχον σύστημα τῆς ἐξυψώσεως τοῦ ἠθικοῦ ἀνθρώπου τῆς ἀναγωγῆς του εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν θέσιν.

Καὶ ὁ χριστιανικὸς κόσμος, ἑορτάζων σήμερον τὴν ὑπὲρ φύσιν ἀνάστασιν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ἐπαναγωγὴν τοῦ Θεοῦ θριαμβευτοῦ εἰς τὸν οὐρανόν, ἑορτάζει εἰς ἕνα

ὑπέροχον συμβολισμὸν τὴν ἀνάστασιν τῆς Ἰδέας, τῆς Ἰδέας, ἡ ὁποία ἐκυριάρχησε καὶ ἥπλωσε τὸ φῶς, τὴν γαλήνην, τὴν ἠρεμίαν ἐπάνω εἰς τὸν κλυδωνιζόμενον κόσμον.

Γ. Τ.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΑΒΟΛΗ

Ἡ ἱστορία ἀποδεικνύει ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ δουλεύῃ τις δυσὶ κυρίοις. Ἡ ἀποστολὴ δὲ τοῦ χριστιανισμοῦ δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ μόνον διὰ τῆς εἰλικρινοῦς συνεργασίας τῶν πνευματικῶν ἡγετῶν τῶν χριστιανικῶν λαῶν, οἵτινες δὲν διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν κοσμικῶν συμφερόντων.

Ἀλλ' οἱ πνευματικοὶ οὗτοι ἡγέται ἀπ' αἰώνων ἤδη ἐτέθησαν ἐπὶ τοῦ σταδίου τῆς ἀμίλλης πρὸς διοργάνωσιν τελειοτέρου συστήματος πρὸς λατρείαν τοῦ θυσιάσαντος τὴν ζωήν του ὑπὲρ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων.

Τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ μορφωθῶσι τρία κυρίως συστήματα, αἱ διαφοραὶ τῶν ὁποίων ὑπῆρξαν ἀφορμὴ ἐρίδων. Αἱ ἔριδες δ' αὗται ἀποβαίνουσιν ὁσημέραι δεινότεραι, νῦν δὲ διαιροῦσι τοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς οὐ μόνον τὰ πολιτικὰ συμφέροντα, ἀλλὰ καὶ αἱ διάφοροι χριστιανικαὶ δοξασίαι, προκαλοῦσαι μίση ἀδιάλλακτα, ἀσυμβίβαστα ὅλως πρὸς τὰ παραγγέλματα τοῦ χριστιανισμοῦ.

Ἀλλὰ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ προσήκοντος ἐπιβάλλει ὁ ὀρθὸς λόγος.

Ἡ ἑξῆς παραβολὴ συντελεῖ πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀρχῆς ταύτης.

Ἐν ἀρχαίᾳ τινὶ ἐποχῇ, εἶπε θεολόγος τις τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ἔζη ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἀγαθός τις οἰκογενειάρχης, ὅστις κατεῖχε δακτύλιον, ὁ ἀνεκτίμητος λίθος τοῦ ὁποίου παρουσίαζε λαμπρότατα καὶ ποικίλα χρώματα, εἶχε δὲ τὴν ἰδιότητα νὰ καθιστᾷ τὸν φέροντα αὐτὸν ἀγαπητὸν τῷ Θεῷ καὶ τοῖς ἀνθρώποις.

Ὁ πολύτιμος οὗτος δακτύλιος μετὰ θάνατον τοῦ οἰκογενειάρχου περιῆλθεν εἰς τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱόν, ὅστις ἀπέκτησε τρεῖς υἱούς, οἵτινες ἐξ ἴσου εὐπειθεῖς καὶ ἐνάρετοι, ἐκέρδησαν ἀμέριστον τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐκτίμησιν τοῦ πατρός των, ὅστις, διὰ νὰ εὐχαριστῇ αὐτούς, τοῖς ἐπέτρεπε νὰ φέρωσι τοῦτον ἕκαστος αὐτῶν καθ' ὡρισμένας ἐποχάς, ἀναλαμβάνοντες κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα τὴν διαχείρισιν τῶν τοῦ οἴκου.

Ἀλλ' ἡ ἁρμονικὴ αὕτη κατάστασις δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ διατηρηθῇ ἐπ' ἄπειρον· οὐδέποτε ὅμως ἐπῆλθεν εἰς τὸν πατέρα ἡ ἰδέα νὰ καταστήσῃ τὸν δακτύλιον ἀποκλειστικὴν ἰδιοκτησίαν ἑνὸς τῶν τέκνων του, διότι τοιαύτη ἰδέα θ' ἀντέκειτο εἰς τὰ φιλόστοργα αὐτοῦ αἰσθήματα καὶ τὴν δικαιοσύνην

Προσεγγιζούσης δὲ τῆς στιγμῆς τοῦ θανάτου, ἵνα ἐξέλθῃ τῆς ἀμηχανίας, εἰς ἣν διετέλει, ἐνετείλατο καλλιτέχνῃ τινί, ἵνα παντὶ σθένει τῷ φιλοτεχνήσῃ δύο ὁμοίους δακτυλίους· ὁ δὲ καλλιτέχνης ἐπὶ τοσοῦτον ἐπέτυχεν, ὥστε οὐδ' αὐτὸς ὁ δοὺς τὴν ἐντολὴν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τίς ὁ γνήσιος.

Ὁ πατὴρ ἠσθάνθη διὰ τοῦτο χαρὰν μεγάλην εἰς ἕκαστον δὲ τῶν υἱῶν του ἔδωκε τὴν εὐλογίαν του καὶ ἐνεχείρισεν ἀνὰ ἕνα δακτύλιον ἰδιαιτέρως καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἑτέρων, μεθ' ὃ ἀπέθανε.

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς ἕκαστος τῶν υἱῶν δυνάμει τῆς κατοχῆς τοῦ δακτυλίου διεξεδίκει τὴν ἡγεσίαν τοῦ οἴκου ὁλοκτήρου. Ὡς ἐκ τούτου ἐπῆλθον ἔριδες, αἵτινες ἤθελον παραταθῆ ἐπ' ἄπειρον· ἂν δὲν ἐπήρχετο ἡ μεσολάβησις δικαστοῦ.

Ὁ δικαστής, πρὸς ὃν κατέφυγον διὰ τὴν λύσιν τῆς διαφορᾶς, ἀπεφήνατο, ὅτι, ὡς ἐκ τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν προκύπτει, ὁ πατὴρ διὰ τῆς πράξεώς του ταύτης ἠθέλησε νὰ καθιερώσῃ τὴν ἰσότητα μεταξὺ τῶν ἀγαπητῶν αὐτοῦ τέκνων.

Δέχθητε, ἐπέλεξεν ὁ δικαστὴς τοῖς διαφερομένοις, τὴν γνώμην ταύτην εὐχαρίστως· θεωρήσατε ὅτι ἕκαστος ὑμῶν τὸν γνήσιον κατέχει δακτύλιον, διότι τοῦτο ἠθέλησεν ὁ πατήρ σας· ζῆτε ἐν ὁμονοίᾳ καὶ ἀμερίστῳ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπῃ, εἰς ὑμᾶς δ' ἐναπόκειται διὰ τῆς ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ ἀμίλλης νὰ προσδώσητε λαμπρότερα χρώματα εἰς τὸν ὁποῖον ἕκαστος κατέχει δακτύλιον πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ ὅτι αὐτὸς κέκτηται τὸν πρωτότυπον τῶν δακτυλίων.

Ὁ δικαστὴς ἐν τῇ προκειμένῃ παραβολῇ συμβολίζει τὸν ὀρθὸν λόγον, οἱ δὲ ἐρίζοντες, τοὺς ἡγέτας τῶν τριῶν χριστιανικῶν συστημάτων.

Ὅθεν καὶ τοῦ προκειμένου ἂς μένωσι σεβασταὶ αἱ ἰδέαι τῶν τριῶν τούτων ἡγετῶν, ἂς ἐπέλθῃ ὅμως ὡς τάχιστα ἡ συμφιλίωσις αὐτῶν καὶ ἡ εἰλικρινεστάτη αὐτῶν ἀγάπη πρὸς ἀποτελεσματικὴν συνεργασίαν διὰ τὴν κατάργησιν τοῦ δικαίου τοῦ ἰσχυροτέρου καὶ διὰ τὴν ἐπικράτησιν τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τοῦ χριστιανισμοῦ, αἵτινες ὑπ' οὐδενὸς τούτων ἠμφισβητήθησαν, διότι ἡ τήρησις τῶν ἀρχῶν τούτων καὶ μόνον εἰσὶν ἱκαναὶ νὰ ἐπιτύχωσι τὴν πραγματοποίησιν τῶν πόθων του ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος ὅλης σταυρωθέντος Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Κωνστ. Μανιάκης
Ἀντεισαγ. τοῦ Ἀρείου Πάγου

Ο ΕΥΕΡΓΕΤΗΣ

(Κατὰ τὸν Oscar Vilde).

Ἦτο νύχνα καὶ αὐτὸς ἦτο μόνος.

Καὶ παρετήρησε μακρὰν τὰ τείχη μιᾶς κυκλοτεροῦς πόλεως καὶ ἐβάδισε πρὸς τὴν πόλιν ἐκείνην.

Καὶ καθὼς ἐπλησίαζεν, ἤκουε τῆς εὐθυμίας τὰ ἐλαφρὰ βήματα καὶ τὰ γέλια ἀπὸ τὸ στόμα τῆς Χαρᾶς, καὶ τὸν μεγάλον θόρυβον ἀπὸ χιλιάδες φλάουτα. Ἐκτύπησε τὴν πύλην τῆς πόλεως καὶ κάποιοι φύλακες τοῦ ἤνοιξαν.

Καὶ παρετήρησεν ἕνα παλάτι: ἦτον ἀπὸ μάρμαρο καὶ εἶχεν ὡραῖες μαρμάρινες κολῶνες. Οἱ κολῶνες ἦσαν μὲ στεφάνια περιτυλιγμένες. Πυρσοὶ ἀπὸ κέδρα ἔκαιαν μέσα καὶ ἔξω. Καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ παλάτι.

Καὶ καθὼς ἐπέρασε τὴν μεγάλην στοὰν ποῦ ἦτον ἀπὸ ἀχάτη καὶ τὴν ἄλλην στοὰν ποῦ ἦτον ἀπὸ ἴασπιν, κι' ἔφθασεν εἰς τὴν μεγάλην σάλα τῶν ἑορτῶν, εἶδεν ἐπάνω εἰς τὸ πορφύρινον δάπεδον νὰ καθηται ἕνας ποῦ εἶχε ρόδα στὰ μαλλιά του τριγύρω, κι' εἶχαν τὰ χείλη του κοκκινήσει ἀπὸ τὸ κρασί.

Τὸν ἐπλησίασεν ἀπὸ πίσω, ἤγγιξε τοὺς ὤμους του καὶ τοῦ εἶπε:

— Γιατί ζῇς ἔτσι;

Ὁ νέος ἔστρεψε. Τὸν ἀνεγνώρισεν, ἐπῆρε φωνὴ καὶ τοῦ εἶπε:

— Μιὰ φορὰ εἶχα κολλητικὴν ἀρρώστια καὶ σὺ μὲ γιάτρεψες. Πῶς ἀλλιῶς πρέπει νὰ ζήσω;

Κι' αὐτὸς ἄφησε τὸ παλάτι κι' ἐξῆλθε πάλιν εἰς τὸν δρόμον.

Καὶ μετ' ὀλίγας στιγμὰς εἶδε μίαν γυναῖκα ποῦ εἶχε τὸ πρόσωπο καὶ τὰ φορέματα βαμμένα καὶ τὰ πόδια της μὲ μαργαριτάρια στολίσει. Καὶ ὄπισθέν της ἤρχετο σιγὰ σιγὰ σὰν κυνηγὸς ἕνας νεανίας ποῦ ἐφόρει τρίχρωμον μανδίαν. Τὸ πρόσωπον ὅμως τῆς γυναίκας ἦτο ὡραῖον πρόσωπον ἑνὸς εἰδώλου, καὶ τὰ μάτια τοῦ νέου ἔλαμπαν ἀπὸ λαγνείαν.

Καὶ αὐτὸς ἔτρεξε γρήγορα, ἔπιασε τὸν νέον ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τοῦ εἶπε:

— Γιατί παρατηρεῖς αὐτὴν τὴν γυναῖκα, καὶ μὲ τέτοιον τρόπο;

Ὁ νέος ἐστράφη. Τὸν ἀνεγνώρισε καὶ τοῦ εἶπε:

— Μιὰ φορὰ εἴμουν τυφλός. Ἐσὺ μ' ἔκαμες νὰ βλέπω. Πρὸς *ποῖον* λοιπὸν πρέπει νὰ κυττάζω;

Καὶ αὐτὸς ἐπροχώρησε ταχύτερα, ἤγγιξε τὸ πολύχρωμο φόρεμα τῆς γυναῖκας καὶ τῆς εἶπε:

— Δὲν ἔχεις ἄλλο δρόμο νὰ βαδίσῃς ἀπὸ τὸ δρόμο τῆς ἁμαρτίας;

Ἡ γυναῖκα ἐστράφη, τὸν ἀνεγνώρισε καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἐσὺ μοῦ συγχωρεῖς τὲς ἁμαρτίες, κι' αὐτὸς ὁ δρόμος μοῦ ἀρέσει.

Καὶ ἐξῆλθεν αὐτὸς ἀπὸ τὴν πόλιν.

Καὶ καθὼς ἄφησε τὴν πόλιν, εἶδεν εἰς τὴν μέσην τοῦ δρόμου ἕνα νέον νὰ κάθεται καὶ νὰ κλαίῃ.

Καὶ ἐβάδισε πρὸς τὸν νέον, ἤγγιξε τοὺς μικροὺς πλοκάμους τῶν μαλλιῶν του καὶ τοῦ εἶπε:

— *Ἐσὺ γιατὶ κλαῖς;*

Ὁ νέος ἐκάρφωσε τὸ βλέμμα του σ' αὐτόν, τὸν ἀνεγνώρισε, καὶ τοῦ ἀπήντησε:

— Μιὰ φορὰ εἴμουν *νεκρός*, καὶ Σὺ μ' ἐξύπνησες ἀπὸ τὸν θάνατον. Τί *ἄλλο λοιπὸν πρέπει νὰ κάμω, παρὰ νὰ κλαίω;*

Λ. Ἀστέρης

ΜΙΑ ΜΟΙΡΑ

Ἀφ' τὸ πλατὺ τὸ βλέφαρο
Κι' ἀφ' τὸ γλαυκὸ τὸ μάτι,
Μαργαριτάρια δὲ ζητοῦν
Τὰ γαλαζένια πλάτη,

Κι' ροῦτε τὸ χῶμα ποῦ πατεῖς
Σοῦ ζήτησε τὴ χάρι
Ν' ἀνθίσῃ μὲ τὸ δάκρυ σου
Τὸ πλειὸ χλωρὸ χορτάρι.

Κι' ἂν πῇ κανεὶς πῶς σὄπρεπε
Στὸ μάτι σου τὸ κλάμα,
Γιὰ μιὰ μετάνοια τῆς ψυχῆς
Καὶ γιὰ στολίδι ἀντάμα.

Πὲς πῶς ἡ μοῖρα τὄγραψε
Ἡ πλειὸ ζηλιάρα μοῖρα,
Στοῦ πόνου μου τὰ ρόδα σου
Ν' ἀνοίγουν τὴν πλημμύρα.

Γιὰ νὰ μποροῦνε τ' ἄπλαστα
Μαζὶ μὲ τὰ πλασμένα,
Δάκρυ ἀπὸ μὲ νὰ πέρνουνε
Κι' ἀρώματα ἀπὸ σένα.

Στ. Μαρτζώκης

ΒΙΟΤΡΑΦΙΚΑ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Καρδινάλιος Ρισχελιέ. Ὁ μεγαλείτερος αὐτοῦ ἀδελφὸς Ἀλφόνσος Λουλοβίκος ἦτο ἐκκεντρικός. Ἡμέδων τινὰ οἱ γονεῖς του ἐπιπλήξαντες αὐτὸν παῖδα ἔτι ὄντα, τῷ εἶπον, ὅτι ἦτο ἄχρηστος ἄνθρωπος· οὗτος σφόδρα ὀργισθεὶς διὰ τὴν γνώμην ταύτην τῶν γονέων του ἀπεπειράθη ν' αὐτοκτονήσῃ ῥιφθεὶς εἴς τινα ποταμόν, ἀλλ' ἐσώθη παρά τινος ἁλιέως κατὰ τύχην ἐκεῖ που εὑρεθέντος. Ὡς ἄχρηστον οἱ γονεῖς αὐτοῦ τὸν ἔκαμον ἱερέα, ὁπότε καὶ ἐγένετο φρενοβλαβής, ἐπίστευε δὲ ὅτι ἦτο αὐτὸς ὁ Θεὸς Πατήρ.

Ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ρισχελιέ, ἡ νυμφευθεῖσα τὸν μαρκήσιον τῆς Βρέζης Οὐρβανόν, ἦτο ἐπίσης φρενοβλαβής· ἐνόμιζεν ὅτι τὰ ὀπίσθιά της ἦσαν κρυστάλλινα, διὸ καὶ οὐδέποτε ἤθελε νὰ κάθηται ἐκ φόβου μὴ θραυσθῶσι, ἐκράτει δὲ πάντοτε διὰ τῶν δύο χειρῶν της τοὺς γλουτοὺς πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ πάσης ἐπικινδύνου συγκρούσεως.

Ὁ ἴδιος δὲ Ρισχελιὲ ἔπασχεν ἐκ περιοδικῆς μανίας· κατὰ τοὺς παροξυσμοὺς τούτους ἐφαντάζετο ἑαυτὸν μεταμορφωθέντα εἰς ἵππον, διὸ καὶ περιέτρεχε τὰς τραπέζας χρεμετίζων ἰσχυρῶς ὡς ἵππος καὶ λακτίζων τοὺς ὑπηρέτας του, οἵτινες διὰ τῆς βίας περιορίζοντες αὐτὸν ἐν τῇ κλίνῃ του καὶ καλύπτοντες καὶ συγκρατοῦντες μέχρις ἐφιδρώσεως ἀνέμενον τὴν ἀνάρρωσίν του.

Βάκων (*Φραγκῖσκος*). Ὁ περιώνυμος Ἄγγλος φιλόσοφος (1460—1626) ἔπιπτε λιπόθυμος κατὰ τὰς ἐκλείψεις τῆς σελήνης· ἀνελάμβανε δὲ τὰς αἰσθήσεις του μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ἀστρονομικοῦ τούτου φαινομένου.

Malebranche. Ἰδεολόγος καὶ θιασώτης τῆς μεταφυσικῆς (1637—1715). Διετείνετο ὅτι ἤκουεν ἐν ἑαυτῷ λίαν σαφῶς τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ.

Κάντιος (Kant). Ὁ περιώνυμος τῆς Γερμανίας φιλόσοφος κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του ἐγένετο ἐντελῶς ἠλίθιος.

Καρτεσιος (Descartes). Ὁ μέγας γνωστὸς φιλόσοφος, μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του εἰς μονήρη βίον τὸν παρηκολούθησεν ἓν *ἀόρατον πρόσωπον*, τὸ ὁποῖον παρεκίνει αὐτὸν νὰ ἀκολουθήσῃ τὰς ἐρεύνας περὶ τῆς ἀληθείας.

Φρειδερῖκος ὁ Μέγας τῆς Πρωσσίας. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Φρειδερῖκος Γουλιέλμος ἔπασχεν ἐκ τοῦ εἴδους ἐκείνου τῆς φρενοβλαβείας, ἥτις καλεῖται *ἠθικὴ παραφροσύνη* (folie morale, moral insanity). Μέθυσος καθ' ὑπερβολὴν περιέπεσε βαθμηδὸν εἰς *βαθεῖαν ὑποχονδρίαν* ἀπεπειράθη δὲ ἐπανειλημμένως ν' ἀπαγχονισθῇ σωθεὶς πολλάκις ὑπ' αὐτῆς τῆς βασιλίσσης. Κατεχόμενος συχνάκις ὑπὸ ὀργῆς ἀναιτίου ἐκακοποίει μετ' ἀπιστεύτου βιαιότητος τὰ τέκνα αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα ἠνάγκαζεν ἐνίοτε νὰ τρώγωσιν τροφὰς ρυπαρὰς καὶ ἀηδεῖς μέχρις ἐμέτου, ἐνίοτε δὲ ἔπτυεν ἐντὸς τοῦ φαγητοῦ των κλπ. Ἡμέραν τινὰ μικροῦ δεῖν διεπέρα διὰ τοῦ ξίφους τὸν υἱόν Φρειδερῖκον, ὅστις μετέπειτα ἐγένετο Φρειδερῖκος ὁ Μέγας. Ὁ πάππος τούτου Φρειδερῖκος Α' πατὴρ τοῦ ἀνωτέρω Φρειδερίκου Γουλιέλμου ἀπέθανεν ἐκ μελαγχολίας, ἧς αἰτία ὑπῆρξεν ἡ σύζυγός του Λουΐζα τοῦ Μεκλεμβούργου, ἡ ὁποία ἦν παράφρων. Νύκτα τινά, ἐνῷ ὁ βασιλεὺς ἐκοιμᾶτο, αἴφνης ἡ Λουΐζα σχεδὸ γυμνὴ παρουσιάζεται ἐνώπιόντου αἱματόφυρτος τραυματισθεῖσα ἐκ τῆς θραύσεως ὑέλων τινῶν κατὰ τὴν εἰς τὸ δωμάτιόν της ὁρμητικήν της εἴσοδον. Τὸ συμβὰν τοῦτο διετάραξε τὰς φρένας τοῦ δυστυχοῦς Φρειδερίκου ἀποθανόντος εἶτα μετὰ ἓξ ἑβδομάδας.

Ἐκ τοιούτων γονέων καὶ προγόνων ἐγεννήθη Φρειδερῖκος ὁ Μέγας, μία τῶν μεγαλειτέρων στρατιωτικῶν μεγαλοφυιῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ· ἦν δὲ καὶ φιλόσοφος ἐνταυτῷ καὶ πολιτικὸς ἄριστος.

Λουθῆρος. Ἀρχηγὸς τοῦ *προτεσταντισμοῦ* καὶ ὁμοιοπαθὴς συνάδελφος τοῦ Λαϋόλα μὴ εὑρίσκων καὶ οὗτος ἡσυχίαν ἀπὸ τὸν διάβολον. Διεκρίνετο ἐπὶ εὐρείᾳ μαθήσει καὶ μεγάλῃ διανοίᾳ ἐπιδράσας τὰ μέγιστα ἐπὶ τῆς μεταβολῆς τῆς ὄψεως τῆς Εὐρώπης διὰ τοῦ σχίσματος τοῦ Λουθηρανισμοῦ. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς θρησκευτικῆς ἐκείνης διαιρέσεως τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης, ἀκόμη καὶ σήμερον διαρκοῦσιν· ἕκαστος δὲ γνωρίζει ὁπόσον μεγίστη ὑπῆρξεν ἡ ἐπίδρασις τοῦ σχίσματος τούτου ἐπὶ τῆς πορείας τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, καὶ τοῦτο δὲ χάρις εἰς ἕνα παράφρονα. Ὁ Λουθῆρος ἔσχε πολλὰς ὀπτασίας καὶ ἄλλας ψευδαισθήσεις. Ἐν τῇ πραγματείᾳ αὐτοῦ «Missa privata», λέγει ὁ φρενολόγος Brierre de Boismont, ἐν ᾗ ὁ Λουθῆρος περιγράφει τὴν μετὰ τοῦ Διαβόλου συνέντευξίν του, ἀφοῦ ἐξαίρει τὴν δύναμιν, ἣν κέκτηται ὁ Σατανᾶς, «Ἰδού, ἀνακράζει, πῶς ἐξηγεῖται τὸ γεγονὸς τῆς εὑρέσεως πολλάκις τεθνεώτων ἀνθρώπων ἐν τῇ κλίνῃ των· εἶνε ὁ Σατανᾶς ὁ ὁποῖος στραγγαλίζει τὸν λαιμόν των καὶ τοὺς φονεύει...» Ἀλλαχοῦ δὲ ὁ Λουθῆρος συχνάκις ἀναφέρει ὅτι ὁ Διάβολος πλησιάζει πρὸς αὐτὸν καὶ κινεῖ σάκκον πλήρη καρύων, ὅτι μεταμορφοῦται εἰς μυῖαν, ὅτι ἀναρτᾶται ἀπὸ τοῦ τραχήλου του, ὅτι ἐπισκέπτεται αὐτὸν ἐν τῇ κλίνῃ καὶ τίθεται πλησίον του διὰ νὰ κοιμηθῇ παρεντιθέμενος μεταξὺ τῆς συζύγου Αἰκατερίνης καὶ ἑαυτοῦ κτλ. Ὁ Zwingle, ἄλλος πάλιν μεταρρυθμιστὴς Ἑλβετός, διϊσχυρίζετο. ὅτι ὁ Λουθῆρος ἦτο οὐ μόνον ἓν πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἀλλ' ὅτι καὶ κατείχετο ὑφ' ὁλοκλήρου λεγεῶνος ἐκ διαβόλων.

Βετχόβεν. Ὁ διάσημος οὗτος μουσουργὸς ἦτο εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν εὐερέθιστος, εὐαίσθητος καὶ παράδοξος. «Ὁ ὀργανισμός μου εἶνε τόσον *νευρικός*, ἔλεγεν, »ὥστε μηδαμινὴ αἰτία εἶνε ἱκανὴ νὰ μὲ ρίψῃ ἐκ τῆς μᾶλ»λον εὐτυχοῦς καταστάσεως εἰς τὴν μᾶλλον δυσάρεστον».

Ἐγένετο κωφὸς καὶ ἔπαθε βαθεῖαν μελαγχολίαν ἀποθανὼν ἐν ἡλικίᾳ 57 ἐτῶν.

Δονιζέττης. Ὡς εἴπομεν ἐν τοῖς πρόσθεν, ὁ διάσημος οὗτος μουσικὸς ἀπέθανε ἐκ γενικῆς παραλύσεως τῶν φρενοβλαβῶν (paralysie générale des aliénés).

Σίμων Ἀποστολίδης.

ΙΕΡΟΥΣΑΛΗΜ

1

Ἀθήνα πρωτομάγισσα, τῆς τέχνης ὁδηγήτρα,
Ἐσύ, ἔχεις τὸν ὑπέρτατο βωμὸ τὸν Παρθενῶνα,
Τὴ ροδοδάφνη, τὴν ἐλῃά, συμβολικά σου φύτρα
Καὶ δείχνεσαι τῆς ὠμορφιᾶς καὶ τῆς σοφίας κορῶνα!
Καὶ σὺ κοσμοκρατόρισσα, ὦ, Ρώμη, ἄλλη ἔχεις χάρη,
Ἐσὺ εἶσαι τῆς παληκαριᾶς, τῆς ἱστορίας καμάρι·
Ὅμως, ἐσύ, Ἱερουσαλήμ, τῶν προφητῶν ἡ πόλι
Ἀπ' ὅλες πλέον δοξαστὴ καὶ πλειὸ λαμπρὴ σὲ κάνει
Τἄνειρο ποῦ 'γινεν ἀνθὸς κ' ἡ γῆς εὐώδιασε ὅλη
Στὸ Γολγοθᾶ μὲ τὸ σταυρὸ καὶ τὸ πικρὸ στεφάνι.
Σεισμός, φωτιά, καταστροφές, σκλαβιὲς δὲ σὲ νικῆσαν·
Ἱππότες σιδερόφραχτοι τὸ χῶμά σου ἐποτίσαν
Μ'αἷμα ποτάμι τῆς ἀντρειᾶς καὶ μάρτυρες μ'ἄλλο αἷμα·
Πλούσια τὰ δῶρα σοῦ ἔφερναν αὐτοκρατόρων χέρια
Καὶ ταπεινὰ ἀπιθώνανε στὸ χῶμα σου τὸ στέμμα,
Σὰ νὰ μὴν ἤσουνα στὴ γῆ παρὰ ψηλὰ στ' ἀστέρια!

2

Πρώτη εἶν' ἡ Ἑλλάδα, δεύτερη πατρίδα ἡ ἅγια πόλι,
Ὤ, ἐλᾶτε σκλάβοι, ἐλεύθεροι, ραγιάρες ὅλοι κι' ὅλοι,
Ὅσοι πιστοί, κι' ὁλόψυχα, γοργά, παληκαρίσια,
Τὰ δῶρα αὐτοκρατορικὰ νὰ τῆς γινοῦν περίσσια.
Ὤ, ἔβγα ἑλληνικὴ ψυχὴ καὶ γείνου ταξειδεύτρα
Καὶ φάνταξε καὶ κύλισε ποτάμι τὸ χρυσάφι
Κι'ὡς φεύγει σὲ λεοντάρι ἐμπρὸς τὸ τρομασμένο ἐλάφι,
Ἔτσι ἂς χαθῇ καὶ τῶν ἐχθρῶν ἐλπίδα κάθε ψεύτρα.

Χ.Β.

ΙΟΥΔΑΣ

Μάτια δὲν ἔχουν νὰ μὲ ἰδοῦν καὶ ξένοι καὶ 'δικοί μου.
Σὰ νἄμαι τὸ κακὸ στοιχειὸ μὲ φεύγουν οἱ ἀνθρῶποι,
Καὶ στὄνομά μου. ὅπου διαβῶ σκορπιέται μαῦρο μῖσος,
Ἄνοιξε γῆ νὰ καταπιῇς τὸν πλειὸ τρανὸ προδότη.
Καὶ μιὰ φωνὴ τ' ἀπήντησε
—Τέτοιον προδότη σκιάζουμαι καὶ ποῦ τονὲ βαστάω,
Μὴ χάσουν ἀπ' τὸ χνότο του τὰ λούλουδα τὸ μύρο,
Μὴν τὴ φωνή του ἀκούσουνε καὶ βουβαθοῦν τ' ἀηδόνια.—
Ἄχ Οὐρανέ, μὴν ἀρνηθῆς μιὰν ἀστραπὴ γιὰ μένα!
Κι' ἀπὸ ψηλὰ τοῦ φώναξαν.—Καὶ ἡ ἀστραπὴ γιὰ σένα
Δὲν ἔχει φλόγα, μήτε ὁρμή, μαζὴ τὰ πῆραν ὅλα
Τῆς προδοσιᾶς σου τὸ φιλί.—
Τρέχει νὰ πέσῃ σὲ γκρεμνό, σὲ θάλασσα νὰ πέσῃ
Μὰ κι' ὁ γκρεμνὸς χαμήλωνε καὶ τὸ νερὸ τραβιῶταν
Σκούζει, φωνάζει, δέρνεται, βοήθεια ὁλοῦθε κράζει,
Μ' ἀκόμα ὡς κι' ὁ ἀντίλαλος ἀρνιέται τὴ φωνή του.
Κ' ἐκεῖ ποῦ μὲ τὰ χέρια του, μὲ λύσσα ἀποζητοῦσε
Νὰ βρῇ τὸ μαῦρο θάνατο, στερνὴ φορὰ φωνάζει,
—Συχώρα με Χριστέ μου! —
Τότε καὶ τοῦ Χριστοῦ ἡ φωνὴ σ' αὐτὸν ἀπολογιέται
—Γιὰ σένα ἀπ' ὅλους πλειὸ πολὺ
Στὸ Θεὸ περικαλιέμαι!

Χρῖστος Βαρλέντης

ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΗΣΟΝ

(Συνέχεια προηγ. φύλλου)

Ἐνύκτωσεν! Οἱ φύλακες ἐκάλεσαν ἡμᾶς ὅπως ἴδωμεν τὸν φάρον ἐν τῇ φωτεινῇ καὶ εὐεργετικῇ λειτουργίᾳ αὐτοῦ. Ἀνήλθομεν τὰ ἐσωτερικὰ ὕψη τοῦ φάρου. Εἰς τὸ κέντρον, ὡς μικρὸς ἥλιος, ὑπὸ χειρὸς ἀνθρωπίνης ἀναρθείς, ὡς γήινός τις ἀπλανὴς ἀστήρ, ἵσταται ἀκίνητος ὁ λύχνος. Ἀδύνατον, θεωρῶν τις τὸ ἀσθενέστατον καὶ μετριώτατον ἐκεῖνο φῶς, νὰ πεισθῇ ὅτι εἶνε τοῦτο τὸ φῶς, ὅπερ ἀπὸ ἀποστάσεως τριάκοντα πέντε μιλλίων ἐνητένισε καὶ ἔλαβεν ὁδηγὸν εἰς τὴν σκοτεινὴν νύκτα ὁ πηδαλιοῦχος. Πέριξ ὅμως τῆς ἀκινητούσης ταύτης μικρᾶς λυχνίας στρέφεται κανονικῶς κρυσταλλοπαγὴς κῶνος, ὅμοιος πρὸς τὸν ἀκμαῖον καὶ πλούσιον τῆς πίτυος καρπόν. Αὐτοῦ τὰ διαυγῆ καὶ παχέα κρύσταλλα ἀπεργάζονται τὰς ἐξαισίας ἀναλαμπάς, ἃς πόρρωθεν διακρίνει καὶ διακρίνων παρηγορεῖται καὶ ὁδηγεῖται ὁ θαλασσομάχος ναυτίλος. Τὰ λεῖα κρύσταλλα μειοῦσι τὴν ἔντασιν τῆς λάμψεως· οἱ φακοὶ ὅμως ἐντείνουσιν αὐτήν. Καὶ τὸ ζωηρὸν φῶς τὸ φαινόμενον ἀπὸ τοῦ ἀφισταμένου πελάγους καὶ τῶν μακρὰν νήσων, τὸ φῶς τοῦτο, ὅπερ ταυτοχρόνως προσβλέπει ὁ τὴν Χίον παραπλέων πρὸς βορρᾶν καὶ ὁ περὶ τὴν Σίφνον ἀκτοπλοῶν πρὸς μεσημβρίαν εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πτώσεως τῶν ἀκτίνων τῆς λυχνίας ἐπὶ τῶν φακῶν, ἐνῷ τὸ ἀμέσως μειωθὲν καὶ μετὰ μικρὸν ἀφανισθὲν εἶνε ἡ συνέπεια τῆς στροφῆς τοῦ κρυσταλλίνου κώνου, δι' ἧς εἰς τὴν θέσιν τοῦ φακοῦ, ὑποκατέστη ἡ λεία τοῦ κρυστάλλου ἐπιφάνεια.

* * *

Θεωρῶν τὸ φῶς ἐκεῖνο, τὰ κρύσταλλα, τὸν ὅλον μηχανισμὸν καὶ ἀναμετρῶν τὰ ἐξ αὐτοῦ προχεόμενα εὐεργετήματα ὕμνουν σιωπηλῶς τὴν Ἐπιστήμην. Ἀθάνατος, ὅπως καὶ ὁ Θάνατος, εἶνε ἡ Ἐπιστήμη, καὶ ἴσως εὐλογητὸς ὅπως καὶ ἐκείνη εἶνε καὶ οὗτος.... Διατί τάχα; Καὶ εἶνε κακὸν ν' ἀποθάνῃ τις; Κακὸν εἶνε νὰ ζῇ τις κακῶς, ὅπως εἶνε δεινὸν νὰ ζῇ τις τυφλὸς εἰς τὸ φῶς τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Ἀληθείας. Ἐλευθερία καὶ Ἀλήθεια, φωτειναὶ θεότητος ἀμφότεραι δαδουχοῦσαι τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν, ἣν ἐφώτισεν ἡ Ἐπιστήμη. Δύνανται, ὅπως καὶ τὸ φῶς τοῦ φάρου τούτου, νὰ ὑφίστανται ἀμφότεραι τὰς διαλείψεις, τὰς μειώσεις, τὰς ἀφανείας αὐτῶν. Ἀλλ' ἡ στροφὴ περὶ τὴν τροχιὰν τοῦ κώνου φέρει πάλιν τὰ κοῖλα κρύσταλλα ἀπέναντι τοῦ φωτός. Καὶ τότε ἀκτινοβόλον προχέεται πάλιν ἀπὸ τῆς ἑστίας τὸ φῶς, ὅπερ διέλυσε τὰς προλήψεις καὶ τὴν ἀμάθειαν. Ὅπως ὁ φάρος ἐκεῖνος, οὕτω καὶ ἡ γῆ, οὕτω καὶ αἱ γενεαὶ τῶν ἀνθρώπων ἐστράφησαν καὶ θὰ στρέφωνται. Τὸ φῶς διαδέχεται τὸ σκότος, καὶ φεῦ, ἐνίοτε ἀναλαμβάνει πάλιν ἡ νὺξ τὸ κράτος αὐτῆς!.... Ἀλλ' ὁ κῶνος ἐστράφη· τὰ κρύσταλλα τῆς ἐντάσεως ἐπεφάνησαν, ἰσχυρότατον δέ, ἄπλετον, εὐεργετικὸν ἐπεχύθη ἐκ νέου τὸ φῶς. Ἀΐδιον ἔστω, λύον τὸν ζόφον τῆς ἠθικῆς δουλείας, τὴν πλάνην τῆς συνειδήσεως, τὸ σκότος τῆς προλήψεως, τὸ ὀλέθριον παντὸς ἀγενοῦς καὶ μισητοῦ φανατισμοῦ ἕλκος.

* * *

Ὑπὸ τὰ αὐξομειούμενα φῶτα τοῦ φάρου, ὑπὸ τὰ ὑποτρέμοντα ἀλλὰ σταθερώτερα φῶτα τῶν ἀστέρων εἶτα, ἀφέντες τὸν Ἀρμενιστήν, ἠρξάμεθα κατερχόμενοι πρὸς τὴν πόλιν. Ἐβαδίζομεν ἀπροσκόπτως διὰ τῆς στενῆς καὶ ἐνίοτε ἀνωμάλου ὁδοῦ. Μικρὸν ἐκεῖθεν τοῦ πρώτου ἐπὶ τῆς ὀφρύος τοῦ λόφου χωριοῦ ἐδιχάζετο ἡ ἀτραπός. Ἡ μὲν ἦγεν εἰς τὴν πόλιν διὰ τῆς λοφοσειρᾶς ἣν εἴχομεν ἀκολουθήσει ἀνερχόμενοι, ἡ δὲ ὡδήγει διὰ κατωφερείας ἀνωμαλωτάτης καὶ ἔστιν ὅτε ἐπικινδύνου πρὸς τὸν Τοῦρλον, καὶ ἀπὸ τούτου εἰς τὴν πόλιν διὰ τῆς εὐβάτου ὁδοῦ, ἥτις εἶνε ἀμαξιτός. Ἠκολούθησα τὴν τελευταίαν ταύτην, ἥτις ἦτο καὶ ἡ συντομωτέρα. Ὁ ὁδηγός μου, εὐφυέστατος παῖς, ἔτερπε τὴν μονοτονίαν τοῦ βραχέως δρόμου διὰ τῶν εὐστοχωτάτων παρατηρήσεων καὶ ἀπαντήσεών του. Μετὰ μικρὸν ἀφικόμεθα ἐγγὺς πρὸς τὴν θάλασσαν, τοῦ ὁρμίσκου, ἐν ἀπόπτῳ θεώμενοι τὰ φῶτα τῆς πόλεως. Παρὰ τὸν αἰγιαλόν, εἰς ὕψωμά τι, ἐγείρεται λευκὸν ἐκκλησίδιον, οὗτινος τὰς νυκτερινὰς κανδήλας ἐπιμελεῖται ἡ ἁγνὴ τῶν ἰθαγενῶν γυναικῶν εὐσέβεια. Ἐκεῖ, βαδίζων πεζός, ἔστην ἐπὶ μικρὸν θεώμενος διὰ τῶν σχισμῶν τῆς θύρας τὸ ἀσθενὲς φῶς τῆς ἐρήμου ἐκκλησίας.

* * *

Ἔξω, ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ εἰς τ' ἀνώτερα ὑψώματα τοῦ μικροῦ ὄρους, ἐσάλευον αἱ πρῶται ἀργυραῖ ἀπαυγαὶ τῆς ἄρτι ἐπιφανείσης Σελήνης. Καὶ ἡ ὥρα τῆς νυκτὸς καὶ ἡ καθησυχάσασα θάλασσα, καὶ τὸ σύνολον τῆς νυκτερινῆς εἰκόνος ἐξέκκαιον τὰ αἰσθήματα τῆς ψυχῆς, ἅτινα ἰσχυρότερον ἐπυράκτου τοῦ μονήρους ναΐσκου ἡ θέα. Εἰσῆλθον ἐντὸς τοῦ ἐκκλησιδίου. Ἔρημον ἐν τῇ ἐρημίᾳ, ἦτο καὶ παντὸς ἄλλου κοσμήματος ἔρημον. Κανδήλα μία μόνη ἔφεγγεν ἀμυδρῶς πρὸ τῆς εἰκόνος τοῦ Σωτῆρος. Τὸ ἀναπαλλόμενον φῶς της ἐζωογόνει τοὺς χαρακτῆρας τοῦ Θεανθρώπου, καὶ προσέδιδε φαντασιώδη

σχήματα εἰς τοὺς τοίχους καὶ τὰ ἐλάχιστα καὶ πενιχρὰ τοῦ ναΐσκου ἀντικείμενα. Ὥραν ἱκανὴν ἔμεινα ἐν βαθυτάτῃ θρησκευτικῇ συνοχῇ. Ἡ ληθαργοῦσα φλὲψ τῆς Πίστεως ἐκρούσθη ἰσχυρῶς, καὶ δαψιλὲς ἀνέβλυσεν ἀπ' αὐτῆς παραμυθίας καὶ ἐλπίδος νάμα, οὗτινος, ἀπὸ μακροῦ χρόνου, δὲν εἶχον αἰσθανθῆ τὴν ἀνακουριστικὴν καὶ ζωογόνον δρόσον. Ἐξῆλθον βραδέως ἀπὸ τοῦ ἐρημοκλησίου καὶ ἐλαύνων διὰ τῆς ὁδοῦ, ἣν τόσον συνεχῶς διηρχόμην τὴν ἡμέραν, ἀφικόμην εἰς τὴν χώραν, καθ' ἣν στιγμὴν ἡ ὕπερθεν τοῦ ὄρους ὑψωθεῖσα Σελήνη εἶχε σκεδάσει τὸ διαφανὲς σκότος τῆς ποτνίας νυκτός, καὶ σκορπίσει εἰς τὴν ἀστροποίκιλτον χλαῖναν αὐτῆς ἀργύρου στίλβοντος ψήγματα, ἅτινα μικρὸν κατὰ μικρὸν ἁπλωθέντα, προήλασαν νικηφόρως καὶ διαδοχικῶς καὶ πρὸς τὰ τέως σκιερὰ τοῦ ὄρους καὶ τῶν χαραδρῶν αὐτοῦ ἐγγύτερα καὶ ἀπώτερα σημεῖα.

ς'.

Σφοδρὰ κυριεύει τὴν ἐμὴν ψυχὴν ἀθυμία. Διὰ τελευταίαν φορὰν — τὴν ἐποχὴν ταύτην τοὐλάχιστον — ἐπισκέπτομαι τὸν θελκτικὸν ὁρμίσκον τοῦ Τούρλου. Πόσον ἤθελον νὰ παρατείνω τὴν διατριβήν μου ἐδῶ! Εἶνε τόσον ὡραία ἡ ἐρημικὴ αὕτη ὁδός, ὥστε αἰσθάνομαι ὅτι ἐν μέσῳ τῶν πολυθορύβων λεωφόρων τῶν μεγάλων πόλεων, θὰ τὴν ὀνειροπολῶ ἀδιαλείπτως. Ἡ θέα τῶν πλευρῶν τοῦ βουνοῦ, ὅταν, μετὰ τὸ τέλος τοῦ μικροῦ ἀνηφόρου, κλίνῃ τις πρὸς τὴν κάθοδον, καὶ ἐκεῖ ἔνθα, ἀριστερόθεν τοῦ δρόμου, ἐπὶ τῆς κορυφῆς μεμονωμένου βραχίσκου ὑψοῦται ὡς ἄσπιλος φωλεὰ πτηνοῦ, λευκότατον ἐκκλησίδιον, μὲ θέλγει καὶ μὲ ἀπορροφᾷ. Μένω ἱκανὴν ὥραν προσατενίζων σιωπηλῶς, μὲ βιαιότερον ἐνδόμυχον παλμόν, τὸ ἀπέριττον τοπεῖον. Δὲν ἔχει τίποτε τὸ ἐξαιρετικόν. Κύκλῳ ἐγείρονται σύνορα φαιοστίκτων βράχων, καὶ πρὸς τὰς κορυφὰς τούτων ἀνέρπουσι χειροποίητοι ἀγροὶ μικροί, τειχόκλειστοι, ἀλλότριοι εἰς σφρῖγος καὶ κάλλη βλαστήσεως. Κάτω χαίνει ξηρὰ ἀβαθὴς χαράδρα, καὶ διὰ ταύτης, παφλάζον τὸ ὑέτειον ρεῦμα, καταχέεται τὸν χειμῶνα εἰς τὸν ὁρμίσκον τοῦ Τούρλου. Χθαμαλοὶ κορμοὶ καὶ φύλλα συκῆς χλοερά, ἐντὸς στρογγύλων τοίχων ἀποκεκλεισμένα, παρουσιάζονται τῇδε κακεῖσε ὡς στίγματα πράσινα εἰς τὸ φαιὸν τῆς ἀνωμάλου ἐκτάσεως. Χαμηλότερον ἔτι φύονται ἀραιαὶ βάτοι. Ὑψηλότερον σαλεύονται ἰσχυρῶς θαμνίσκοι, καὶ ποῦ καί που δόνακες μεμονωμένοι. Καὶ ὅμως ἡ γυμνὴ αὕτη περιοχή, ἡ μικρά, ἡ ξηρά, ἡ πετρώδης, ἡ οὐχὶ ἀγρία, ἡ οὐχὶ ἥμερος, ἡ οὐχὶ περίρρυτος, ἡ οὐχὶ κατακλειομένη ὑπὸ ὑπερμεγέθων ἢ ἀπροσίτων γρανιτῶν, ἡ οὐχὶ ὁμαλή, ἡ οὐχὶ ἄβατος, ἀλλ' οὐχὶ καὶ εὐχερῶς βατή, ἐγκλείει ἀγνοῶ ὁποῖον θέλγητρον διὰ τὸν ἰθαγενῆ ἐπισκέπτην. Τὴν τελευταίαν φοράν, καθ' ἣν τὴν ἐθεώρησα, εἶχε προσλάβει γραφικώτερον τὸν τύπον οἱονεὶ ὅπως βαθύτερον καὶ φιλαρεσκώτερον ἀποτυπωθῇ εἰς τὸν νοῦν μου. Μικροὶ αἰπόλοι ἐφαίνοντο ὁδηγοῦντες, διὰ τῆς ἀποκρήμνου τρίβου, ἐν μέσῳ τοῦ ἀνάντους, τὰς σκιρτώσας αἶγας. Μετ' ὀλίγον ἠφανίσθησαν καὶ αὐτοί, ἀπεσβέσθησαν καὶ τῶν παρορμητικῶν φωνῶν των οἱ ἦχοι. Αἴφνης γλυκύτερον ᾄσμα ἀντήχησεν εἰς τὴν ἐγγυτέραν τοῦ ὄρους πλευράν. Ἦτο ποιμενὶς κατερχομένη πρὸς τὸ βάθος τῆς χαράδρας. Ὑπερπηδῶσα τοὺς λιθίνους φραγμούς, καὶ διανοίγουσα ὁδὸν διὰ τῶν ἀσυναρμολογήτων τοίχων, οὓς ἐσκόρπιζε καταρρίπτουσα κατὰ τὴν διάβασίν της, ὁσάκις τὸ ἅλμα ἀπέβαινε δύσκολον, ἐχώρει πρὸς τὰ κάτω ἡ φαιδρὰ καὶ ὡραία ἀοιδός. Ὁ ἀντίλαλος τοῦ ᾄσματος τῆς ποιμενίδος διεσταυροῦτο εἰς τὴν φάραγγα. Ἦτο ἡ ζῶσα τῆς εὐθυμίας καὶ τῆς ἀμεριμνησίας εἰκὼν ἡ ποιμενὶς ἐκείνη. Εἶχεν ἰσχυράν, διαυγῆ, γλυκεῖαν τὴν φωνήν. Ἔμελπεν ᾄσμα τοῦ τόπου, καὶ εἰς τὸ τέλος ἑκάστης στροφῆς ἀνέμελπε τρυφερωτάτην ἐπῳδόν. Κατῆλθεν ἔτι προσεπέλασε τοὺς ἐκεῖ που ἐν ἠρεμίᾳ βόσκοντας βοῦς, ἐλίθασεν αὐτούς, τοὺς ἤθροισε πέραν τοῦ ἀγροῦ, καὶ συγκροτήσασα μικρὰν ἀγέλην ἐχάθη, ᾄδουσα πάντοτε, πέραν τοῦ πετρώδους λοφίσκου. Ἤκουον ἐπὶ πολὺ τὸ ᾄσμα τῆς ποιμενίδος, καὶ ὅταν ἔτι δὲν τὴν ἔβλεπον πλέον, ἐφερόμην πρὸς αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἀναπάλσεων τῆς φωνῆς της ὁδηγούμενος. Ἀλλ' ἡ ἀπόστασις ἐστέρησε τὴν ἀκοήν μου, ὅπως πρὸ μικροῦ ἡ παρεμβολὴ τοῦ πετρώδους λόφου εἶχε στερήσει τὴν ὄψιν. Ἡ χαράδρα ἀπέμεινε σιωπηλή, βαθμηδὸν δὲ καθίστατο σκιερωτέρα. Ἡ ζωὴ τοῦ φωτὸς ἠλαττοῦτο βραδέως, κατ' ἀντίθεσιν τοῦ γοήτρου τῆς ἑσπερινῆς μελαγχολίας, ὅπερ ηὔξανεν. Αἱ δύσεις τοῦ ἡλίου σκορπίζουσι πάντοτε σκιόφως τι καὶ εἰς τὴν εὐθυμωτέραν ψυχήν. Ἐν τῇ ἐξοχῇ ὅμως καὶ ἐν τῇ ἐρημίᾳ προσκτῶνται ἀκατανίκητον μελαγχολικὴν δύναμιν, καθ' ἧς οὐδεμία φύσις, οὐδ' ἡ μᾶλλον ἀναίσθητος, ἰσχύει νὰ παλαίσῃ. Καὶ τοῦ γέλωτος ὁ Θεὸς δὲν δύναται ἀλλ' ἢ νὰ μελαγχολήσῃ ἐάν, εἰς ἐρήμους τόπους πλανώμενος, θεωρήσῃ ἐκεῖθεν βραδέως ἐπερχομένην τὴν ἑσπερινὴν ὥραν. Εἰς στιγμὰς τοιαύτας ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἀνεπαισθήτως ἀλλ' ἀκαταμαχήτως διανοίγεται εἰς ὑψηλότερα μελετήματα καὶ εἰς συναισθήματα κραταιὰ καὶ σεμνοπρεπῆ. Ἱστάμενος εἰς κορυφὴν μονήρους βράχου, πλανώμενος εἰς κρησφύγετα δάσους, ἢ περιπατῶν εἰς ἐρήμους αἰγιαλοὺς καὶ θεωρῶν κατερχόμενον πρὸς τὸν ὁρίζοντα τὸν ἥλιον καὶ τὴν ἠρεμίαν ἐκείνην τῆς δυούσης ἡμέρας ἁπλουμένην ἐπὶ τὴν φύσιν ὁ Ἐπίκουρος θὰ ἐφίμου τὴν φιλοσοφίαν αὐτοῦ, καὶ ὁ Ἀνακρέων ἀποθέτων τὴν κύλικα θὰ ἔπαυεν ὑμνῶν τοὺς ἔρωτας καὶ τὸν οἶνον, ὅπως ἐν σεμνοτέρῳ τόνῳ ψάλῃ τὴν ἀγνότητα τῶν βλαστανουσῶν κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐξάρσεων καὶ ροπῶν ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ψυχῇ.

*
* *

Εἰς τὴν ἀμμοσκεπῆ καὶ λιθοσκεπῆ παραλίαν ἐπὶ ὥρας μακρὰς διηύθυνα ἀτάκτως τὰ βήματά μου. Ἀλγεινὸν κράτος συλλογισμῶν μὲ συνεῖχε. Ἀνῆλθον, κατῆλθον, ἐκάθησα διὰ νὰ ἐγερθῶ καὶ πάλιν. Πόθος περιπλανήσεως ἀχαλίνωτος μὲ ἤλαυνεν ἀδιαλείπτως. Ἐπεσκέφθην τοὺς μυχοὺς τοῦ ὁρμίσκου, ποῦ μὲν ὑπὸ λευκῶν πετραδίων ἐσπαρμένους, ποῦ σκεπομένους ἀπὸ φύκη, ἐφ' ὧν καὶ ὁ μαλθακώτερος Συβαρίτης θὰ ἠδύνατο ἀπόνως νὰ κατακλιθῇ. Ἕνα τοιοῦτον, εἰς τὸ ἄκρον τῆς θαλασσίας ὁδοῦ, ἐπεσκεπτόμην κατὰ προτίμησιν, καὶ ἐκεῖ ὥρας μακρὰς ἔμενον ἀποθαυμάζων τὸ θέαμα τῆς θαλάσσης καὶ τὴν ἐξαισίαν τῆς κύκλῳ φύσεως κομψότητα. Εἰς τὰς ἐμὰς ἀντιλήψεις ὑπεισήρχοντο τότε αἱ γοητεῖαι τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας, τοῦ παρελθόντος ἡ δόξα, τοῦ παρόντος οἱ πόνοι, τοῦ μέλλοντος αἱ ἐλπίδες. Εἶχον τὴν Δῆλον πρὸ ἐμοῦ. Ἐξεπροσώπει ἐκείνη, ἐν τῇ σμικρότητι αὐτῆς, τὸ ἀνέφικτον τοῦ παρελθόντος ὕψος, τὰς ποιητικὰς τῶν μύθων χάριτας, τὰς ἱεροπρεπεῖς συνηθείας, τὰς πανηγύρεις, τὴν δύναμιν τῆς ἀκμῆς, τὸ βάθος τῆς παρακμῆς. Ἡ Σύρος ὑπετύπου τὴν καρτερίαν καὶ τὴν φιλοπονίαν τοῦ παρόντος, καὶ ἡ εὐρεῖα καὶ ἐλευθέρα θάλασσα, τὴν ὁδὸν ἥτις ἠλευθέρωσε καὶ ἐδόξασε τὸ ἔθνος, καὶ ἥτις εἶνε κοιτίς, πατρίς, καύχημα τοῦ

Ἕλληνος. Ἐκεῖ, ρεμβάζοντα εὐτυχεστέρους ἐθνικοὺς καιρούς, μὲ κατελάμβανε συνεχῶς ἡ ἑσπέρα. Ἔβλεπον τὸν Ἀπόλλωνα θωπεύοντα ἀπὸ δυσμῶν τὴν ἔρημον καὶ πενιχρὰν ἤδη κοιτίδα του, καὶ τὴν Ἄρτεμιν ἀπ' ἀνατολῶν λούουσαν τὸν Κύνθον διὰ τῶν περιπαθῶν ἀκτίνων της καὶ ἀναζητοῦσαν ματαίως τὰς ἀνθοσπάρτους καὶ δαφνοβριθεῖς ὄχθας τοῦ Ἰνώπου, ἐγγὺς τῶν ὁποίων εἶδε τὸ φῶς ἡ δίδυμος τοῦ φωτὸς Θεότης. Ποῖαι γοητεῖαι, ποῖαι ἀναμνήσεις, ποῖαι ὀδυνηραὶ ἀθυμίαι, ποῖαι σκέψεις ἀλγειναὶ μὲ συνετάρασσον.... Εἰς τὴν γιγαντιαίαν παρέλασιν καὶ εἰς τὰς συγκρούσεις τῶν ἀχαλινώτων αἰσθημάτων ἐποντίζετο ἡ ψυχή μου, καὶ συνεφύροντο τὰ πάντα, ἀφ' ἧς στιγμῆς δήλη ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς θαλάσσης ἀνεφάνη ἡ Δῆλος, ἄχρι τῆς ὥρας καθ' ἣν ξηρὰν ἀλλ' ὡραίαν, πτωχὴν ἀλλ' ὑπερήφανον, ἔρημον ἀλλὰ πλουσίαν εἰς ἐμπνεύσεις τὴν ἐθεώρουν πρὸ ἐμοῦ. Αἰῶνας θὰ ἔβλεπον τὸ ὅλον τῆς σκηνογραφίας ἐκείνης, καὶ πάντοτε νέα διάφορα αἰσθήματα θὰ ἠσθανόμην ἀναβλύζοντα ἀπὸ τῆς ψυχῆς μου. Ὁ ἑλληνικὸς κόσμος οὐδέποτε ἐγέννησε τὸν κόρον, καὶ οὐδεὶς μελετῶν τὴν ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα μὲ τὰς ἀνεφίκτους καὶ πολυμερεῖς ἐν παντὶ τῷ αἰσθητῷ καλλονὰς αὐτῆς, ἠσθάνθη ποτε χορταίνουσαν ἢ ἀποκάμνουσαν τὴν ἀχόρταστον καρδίαν του. Μονον ὁ ἑλληνικὸς οὐρανός, μόνον ἡ ἑλληνικὴ γῆ, μόνον ἡ ἑλληνικὴ θάλασσα καὶ ἡ Φύσις, μόνον ἡ ἑλληνικὴ Ἱστορία, εἶνε ἐν τούτῳ προνομιοῦχος. Αἰωνία νεότης, πρωτοτυπία ἐμπνεύσεως, ἀνεκδιήγητος καλλονή, ὕψος καὶ εὐγένεια συλλογισμῶν εἰσὶ τῆς ἑλληνικῆς γῆς καὶ τῶν ἑλληνικῶν ἀκτῶν τὰ γνωρίσματα. Καὶ ὑπεράνω τῶν ἀναλλοιώτων χαρακτηριστικῶν τούτων, φωτεινὰς τανύουσα πτέρυγας, πλανᾶται ἡ *ΑΘΑΝΑΣΙΑ*, ὡς τὸ ἰδιαίτερον, τὸ μοναδικὸν καὶ σταθερὸν γνώρισμα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κόσμου.

*
* *

Τὴν ἐπαύριον ἀφῆκα τὴν νῆσον. Προσεῖδον τὸ ὕψιστον τὰς λευκὰς οἰκίας τῆς πόλεως, τοὺς περιλειπομένους φίλους, οἵτινες μ' ἐχαιρέτων ἀπὸ τῶν ἐξωστῶν, τὴν προκυμαίαν, ἔνθα ἑκάστην νύκτα περιεπάτουν θεωρῶν θραυομένην τὴν θάλασσαν κατὰ μῆκος τοῦ χειροποιήτου βραχίονος, τὸ *Καμινάκι*, τὸν ὡραῖον μεταμεσημβρινὸν περίπατον, ἔνθα ἡ νεότης καὶ ἡ κομψότης τῆς πόλεως, τὰς ἑορτὰς ἰδίως, ἀθροίζεται, περιπατεῖ, φλέγει καὶ φλέγεται. Εἶδον ἀπὸ τοῦ ἀτμοπλοίου τὸν Τούρλον, καὶ ἀνεζήτησα τὰς τοποθεσίας, ἔνθα τοσοῦτον εἶχον ρεμβασει, καὶ ὅπου ζωῆς ἔμπλεως καὶ χαρᾶς. εἶχον εἰς ἀπροσπέλαστα ὀνειροπολήματα ὑψωθῆ. Ταχὺ ἐν τούτοις, ὑπὸ τὴν ὤθησιν τῆς ἕλικος, ἀπεμακρύνετο τὸ πλοῖον, μικρὸν δὲ κατὰ μικρὸν δυσδιακριτώτερα ἀπέβαινον τὰ ἀντικείμενα τῆς νήσου. Ὁ ὄγκος τῆς πόλεως ἐσμικρύνετο καὶ αὐτός, καὶ μετ' ὀλίγον ἐφαίνετο ὡς χιονώδης βῶλος μεταξὺ τῆς παραλίας καὶ τοῦ ὕψους τῶν λόφων ἀναστείλας τὸ κατακύλισμα αὐτοῦ. Στηρίζων τὰς διόπτρας ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἀνεζήτουν εἰσέτι, ἀπὸ τῆς γεφύρας τοῦ πλοίου, τὰς ἀγαπητὰς θέσεις, διότι ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἐντελῶς εἶχον ἀφανισθῆ αἱ φίλαι καὶ ἀλησμόνητοι μορφαί. Ἤδη, ἀπὸ τοῦ μήκους τῆς ἀποστάσεως, καὶ αἱ τοποθεσίαι αὐταὶ δὲν ἦσαν πλέον εὐδιάκριτοι. Ἐντὸς νεφέλης φωτός, καὶ ἀραιωτάτης ἀτμώδους σινδόνης, εἶχεν ἀποκρυβῆ ἡ πόλις, καὶ μόνον αἱ ἄκραι αὐτῆς καὶ τῶν ὀρέων αἱ ἄκραι κατεκήλουν εἰσέτι τὴν ὅρασίν μου.

*
* *

Τὴν νύκτα, ὅτε ἀνεχώρουν ἐκ Σύρου, βροχὴ καὶ σκότος κατέλαβεν ἡμᾶς, ἅμα ἐξελθόντας τοῦ λιμένος. Ραγδαῖος μετὰ μικρὸν ἐμαστίγου ὁ ὅμβρος καρχήσια καὶ ἱστούς. Ὁ ἄνεμος ἐσύριζε διὰ τῶν ἀρμένων, οἱ ἐπιβάται πάντες εἶχον καταφύγει εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ οἱ πενέστεροι ὑπὸ τὴν πρόχειρον λινῆν στέγην, ἣν ἀκαριαίως εἶχε πήξει τὸ πλήρωμα. Μόνος ἐγώ, εἰς τὴν ὥραν ἐκείνην τοῦ σκότους, τῆς αὐστηρᾶς τῶν στοιχείων βοῆς, καὶ τοῦ ραγδαίου ὑετοῦ, τετυλιγμένος ἐντὸς τοῦ μανδύου μου, ἔβλεπον, παρὰ τὸ πηδάλιον ἱστάμενος, τὸν φάρον τοῦ Ἀρμενιστῆ, καὶ τὰς ἀναλαμπὰς τοῦ φωτὸς αὐτοῦ, λαμπρότερον ἐντεινομένας, διὰ τοῦ βαθυτάτου νυκτερινοῦ σκότους. Ὥρας μακρὰς ἔμ ινα ἐκεῖ δερόμενος ὑπὸ τῆς βροχῆς. Ἔκπληκτος μ' ἐθεώρει ἐνίοτε ὁ πηδαλιοῦχος, ἀδυνατῶν νὰ ἐννοήσῃ τί ἐζήτουν ἄϋπνος ἐκεῖ, ἐν μέσῳ τοιαύτης θυέλλης. Πρὸς τὴν αὐγὴν ἐκόπασεν ἡ καταιγὶς ἐλύθη δὲ καὶ ὁ πυκνὸς ζόφος. Οἱ κεραυνοί, οἱ τέως συνεχῶς διαυλακοῦντες τὴν φύσιν, ἐνίοτε δὲ καὶ εὐεργετικῶς φωτίζοντες τὸν ἐκ τοῦ σκότους ἐπικίνδυνον ἡμῶν δρόμον, εἶχον πόρρω φυγαδευθῆ. Πλήρης νηνεμία ἐπηκολούθησεν εἰς τὴν φύσιν. Ἀλλ' ἐκράτει μόνον ἐκεῖ. Ἐν ἐμοὶ ἐδέσποζεν ἔτι ἡ ὁρμητικὴ θύελλα....

*
* *

Ἤδη ἀπὸ πολλοῦ οὐδὲ τῆς Σύρου ὁ φανός, οὐδὲ τοῦ Ἀρμενιστῆ ὁ φάρος ἐφαίνοντο πλέον. Ἡ κροκόπεπλος αὐγὴ ἐκπέμπει εἰς τὴν ἀνατολὴν τὰς γαλακτώδεις αὐτῆς ἀπαυγάς. Ἐγγίζει ἡ ἐμφάνισις τῆς ἡμέρας. Συνεσταλμένος ἐντὸς τοῦ κοιτωνίσκου, μὲ τῆς νήσου τὰ ὡραῖα ὄνειρα βαυκαλιζόμενος ἔτι, εἰς τὰς ἀκτὰς καὶ τοὺς ὁρμίσκους αὐτῆς πλανώμενος, τὰς αὖρας τοῦ βορρᾶ εἰσπνέων, εἰς τὸ θέλγητρον τῆς ἀναμνήσεως τῶν ἐκεῖ φίλων ἐντρυφῶν, ἀφυπνίσθην τὴν πρωΐαν εἰς Πειραιᾶ.

Σπυρίδων Παγανέλης.

ΤΕΛΟΣ

Ο ΤΥΦΛΟΣ

Τί εἶνε λοιπὸν ἡ χαρὰ τοῦ πρώτου ἡλίου; Διατὶ τὸ φῶς τοῦτο πίπτον ἐπὶ τῆς γῆς πληροῖ εὐδαιμονίας τὴν ζωήν μας; Ὁ οὐρανὸς εἶνε κυανοῦς, ἡ ἐξοχὴ ὅλη πρασίνη, ὅλαι αἱ οἰκίαι λευκαὶ καὶ οἱ ὀφθαλμοί μας ἐν ἐκστάσει ἀπολαύουσι τῶν ζωηρῶν χρωματισμῶν οἵτινες χαρίζουν τὴν εὐθυμίαν εἰς τὰς ψυχάς μας. Καὶ μᾶς ἔρχονται ἐπιθυμίαι νὰ χορεύσωμεν, ἐπιθυμίαι νὰ τρέξωμεν, ἐπιθυμίαι νὰ τραγουδίσωμεν, μία ἀστασία εὐτυχῆς τῆς σκέψεως, ἓν εἶδος παρατεταμένης τρυφερότητος ὡς νὰ ἤθελέ τις νὰ ἐναγκαλισθῇ τὸν ἥλιον. Οἱ τυφλοὶ ὑπὸ τὰς θύρας, εἰς τὴν ἀένναον αὐτῶν σκοτίαν, μένωσιν ἤρεμοι ὅπως πάντοτε ἐν τῷ μέσῳ τῆς νέας ταύτης φαιδρότητος καὶ χωρὶς νὰ ἐννοῶσι καθησυχάζουσιν εἰς ἕκαστον λεπτὸν τὸν σκύλλον ὅστις χοροπηδοῦσε.

Ὅταν ἐπανέρχωνται, περὶ τὸ λυκόφως στηριζόμενοι εἰς τὸν βραχίονα ἑνὸς ἀδελφοῦ, ἢ μιᾶς ἀδελφῆς ἐὰν τὸ παιδίον εἴπῃ «ἔκαμε καλοκαῖρι πρὸ ὀλίγου» ὁ ἕτερος ἀποκρίνεται: «παρατήρησα ὅτι ἦτο καλὸς καιρός. Ἐγνώρισα ἕνα ἐκ τῶν ἀνθρώπων τούτων τοῦ ὁποίου ἡ ζωὴ ὑπῆρξεν ἓν ἐκ τῶν σκληροτέρων μαρτυρίων, τὰ ὁποῖα δύναταί τις τὰ ὀνειρευθῇ.

Ἦτο εἷς χωρικός, υἱὸς ἑνὸς ἀγρονόμου Νορμανδοῦ.

Ἐνόσῳ ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ του ἔζων, ἐφρόντιζαν κάπως δι' αὐτόν, δὲν ὑπέφερεν ἢ μόνον ἐκ τῆς τρομερᾶς ἀσθενείας, ἀλλὰ μόλις οἱ γέροντες ἀπέθανον, μία ζωὴ ἀπάνθρωπος ἤρχισε. Προσελήφθη ὑπὸ μιᾶς ἀδελφῆς του· ὅλος ὁ κόσμος ἐν τῷ οἰκίσκῳ του τὸν μετεχειρίζετο ὡς ἕνα ἐπαίτην ὅστις τρώγει τὸν ἄρτον τῶν ἄλλων· εἰς ἕκαστον δεῖπνον τὸν ἐμέμφοντο διὰ τὴν τροφήν, τὸν ἐκάλουν ἀργόν, ἀγροῖκον καὶ ἐνῷ ὁ γαμβρός του τοῦ ἥρπασε τὸ μέρος τῆς κληρονομίας του τοῦ ἔδιδε μὲ τὸ στανὸ ζωμόν τινα μόνον, ὅσον διὰ νὰ μὴν ἀποθάνῃ.

Τὸ πρόσωπόν του ἦτο ὠχρόν· δύο μεγάλοι ὀφθαλμοὶ ξεθωριασμένοι· καὶ ἔμενεν ἀπαθὴς εἰς τὰς ὕβρεις, τοσοῦτον ἐπιφυλακτικός, ἐνίοτε ἠγνόουν ἂν τὰς ἠσθάνετο. Οὐδέποτε ἐξ ἄλλου εἶχε γνωρίσει τρυφερότητα· ἡ μήτηρ του ἐπιπλήττουσα αὐτὸν ὀλίγον ἀποτόμως, δὲν τὸν ἠγάπησε ποτέ, διότι εἰς τοὺς ἀγροὺς τὰ ἀνωφελῆ εἶσιν καὶ βλαβερὰ καὶ οἱ χωρικοὶ κάμνουν προθύμως ὅ,τι αἱ ὄρνιθες, αἵτινες φονεύουσι τὰς ἀσθενεῖς ἀναμεταξύ των.

Μόλις ἔπινε τὸν ζωμόν, μετέβαινε διὰ νὰ καθίσῃ ἔμπροσθεν τῆς θύρας τὸ θέρος, πλησίον τῆς θερμάστρας τὸν χειμῶνα καὶ δὲν ἐκινεῖτο ἀπὸ ἐκεῖ μέχρι τῆς ἑσπέρας. Δὲν ἔκαμεν οὐδεμίαν κίνησιν οὐδεμίαν χειρονομίαν, μόνον τὰ βλέφαρά του κινούμενα, μὲ εἶδος νευρικοῦ ἅλγους, ἐπανέπιπτον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς τὰς λευκὰς κηλίδας τῶν ὀφθαλμῶν του. Εἶχον ἓν πνεῦμα, μίαν σκέψιν, μίαν συνείδησιν διαυγῆ τῆς ζωῆς του.

Κανεὶς δὲν τὸν ἐρωτοῦσε.

Ἐπί τινα ἔτη τὰ πράγματα ἔβαινον οὕτω. Ἀλλ' ἡ ἀνικανότης του νὰ μὴ δύναται νὰ κάμνῃ τίποτε, ὅσον καὶ ἡ ἀσθένειά του ἤρκεσαν ὥστε νὰ ἐξερεθίσωσι τοὺς συγγενεῖς του, καὶ κατήντησε νὰ ὑποφέρῃ τὰ σκώμματα, καταγέλαστος μάρτυς, τροφὴ δοθεῖσα εἰς τὴν ἐκ γενετῆς ἀγριότητα καὶ εἰς τὴν ἀγρίαν εὐθυμίαν τῶν ἀναγώγων οἵτινες τὸν περιεκύκλουν.

Ἐπενόησαν ὅλας τὰς σκληρὰς κωμῳδίας τὰς ὁποίας ἡ τυφλότης του ἠδύνατονὰ ἐμπνεύσῃ. Καὶ διὰ νὰ πληρώσῃ πᾶν ὅ,τι ἔτρωγε, μετέβαλλον τὴν ὥραν τοῦ φαγητοῦ εἰς ὥραν διασκεδάσεως διὰ τοὺς γείτονας καὶ μαρτυρίων διὰ τὸν τυφλόν. Οἱ χωρικοὶ τῶν πλησίον οἰκιῶν ἤρχοντο εἰς τὴν διασκέδασιν αὐτὴν καὶ τὸ μαγειρεῖον τοῦ οἰκίσκου ἐγέμιζε καθ' ἑκάστην. Ἄλλοτε μὲν ἔθετον ἐπὶ τῆς τραπέζης ἔμπροσθεν τοῦ πινακίου του μόλις ἤρχιζε νὰ πίνῃ τὸν ζωμόν του κανένα σκύλον, ἢ καμμίαν γάταν. Τὸ ζῶον ἐξ ἐνστίκτου ἠννόει τὸ πάθημα τοῦ ἀνθρώπου, καὶ πολὺ ἡσύχως ἐπλησίαζε, τρῶγον ἄνευ θορύβου εὐγενῶς, καὶ ὅταν ὁ κρότος τῆς γλώσσης ὀλίγον θορυβώδης διήγειρε τὴν προσοχὴν τοῦ τυφλοῦ, αὕτη ἀπεμακρύνετο φρονίμως, διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸ κτύπημα τοῦ κοχλιαρίου τὸ ὁποῖον ἐκεῖνος διηύθυνε τυχαίως ἔμπροσθέν του.

Τότε ἤρχιζαν γέλωτες καὶ ποδοκροτήματα τῶν θεατῶν, τοποθετημένων κατὰ μῆκος τοῦ τοίχου. Καὶ αὐτός, χωρὶς νὰ προφέρῃ οὐδεμίαν λέξιν, ἤρχιζεν ἐκ νέου νὰ τρώγῃ διὰ τῆς δεξιᾶς χειρός, προστατεύων καὶ ὑπερασπιζόμενος διὰ τῆς ἀριστερᾶς τὸ πινάκιον του. Ἐνίοτε τοῦ ἔδιδον νὰ μασᾷ φελλούς, ξύλα, φύλλα καὶ ἀκαθαρσίας, τὰς ὁποίας δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ. Κατόπιν ἀπέκαμνον ἀπὸ τὰς ἀστειότητας, καὶ ὁ γαμβρός του μανιώδης διότι ἦτο ἠναγκασμένος νὰ τὸν τρέφῃ, τὸν ἐκτύπα ἀδιακόπως, γελῶν μὲ τὰς ἀνωφελεῖς προσπαθείας αὐτοῦ ὅπως ἀποφύγῃ τὰ κτυπήματα, ἢ ὅπως τὰ ἀνταποδώσῃ.

Ἐγίνετο τότε νέον παιγνίδι, τὸ παιγνίδι τῶν κολάφων. Καὶ οἱ ἱπποκόμοι, αἱ ὑπηρέτριαι τὸν ἐκτύπων κάθε στιγμὴν εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ ἐδέχετο τὰ κτυπήματα κινῶν τὰ βλέφαρα σπασμωδικῶς. Δὲν ἐγνώριζε ποῦ νὰ κρυφθῇ καὶ ἔμενεν ἀδιακόπως μὲ τοὺς βραχίονας προτεταμένους διὰ νὰ ἀποφύγῃ πᾶσαν προσέγγισιν. Τέλος τὸν ἔβαζαν νὰ ἐπαιτῇ, τὸν ἐτοποθέτουν εἰς τὰς ὁδοὺς κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀγορᾶς, καὶ μόλις ἤκουε θόρυβον βημάτων ἢ τὸ κύλισμα ἁμάξης, ἔτεινε τὸν πῖλον του, ψυθιρίζων «Ἐλεημοσύνην, παρακαλῶ».

Ἀλλ' οἱ χωρικοὶ δὲν εἶνε γενναιόδωροι καὶ παρήρχοντο ὁλόκληροι ἑβδομάδες χωρὶς νὰ ἀποκομίζῃ οὔτε ὀβολόν.

Τοῦτο παρήγαγε κατ' αὐτοῦ μῖσος ἄσπονδον. Καὶ ἰδοὺ πῶς ἀπέθανε.

Χειμῶνα τινα ἡ γῆ ἦτο κεκαλυμένη ἐκ χιόνος· ἐχιόνιζε φρικωδῶς. Ὁ γαμβρός του λοιπὸν μίαν πρωΐαν τὸν ὡδήγησε πολὺ μακρὰν ἐπὶ μεγάλης ὁδοῦ διὰ νὰ ἐπαιτήσῃ. Ἐκεῖ τὸν ἀφῆκεν ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅτε ἐπῆλθε νὺξ ἐβεβαίωσεν ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων του ὅτι δὲν τὸν ἐπανεῦρε. Κατόπιν προσέθεσε: «Μπά! δὲν ἀξίζει ἐπὶ τέλους νὰ πολυσκοτίζεται κανεὶς δι' αὐτόν· κάποιος θὰ τὸν πῆρε μαζῆ του, διότι ἦτο ψῦχος. Διάβολε! δὲν ἐχάθη βέβαια. Θὰ ἔλθῃ αὔριον νὰ φάγῃ».

Τὴν ἄλλην ἡμέραν δὲν ἐφάνη. Ἀφοῦ ἐπὶ πολὺ ἀνέμενεν ὁ τυφλός, καταληφθεὶς ὑπὸ τοῦ ψύχους ἠσθάνετο ἑαυτὸν ἀποθνήσκοντα· ἤρχισε νὰ βαδίζῃ. Μὴ δυνάμενος νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ὁδόν, κεκαλυμμένην ὑπὸ παγεροῦ στρώματος, ἐβάδιζε τυχαίως πίπτων εἰς τοὺς τάφρους καὶ ἀναγειρόμενος, πάντοτε ἄφωνος, ἀναζητῶν οἰκίαν. Ἀλλὰ τὸ μούδιασμα τὸν εἶχεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον κυριεύσῃ τὸ παγερὸν καὶ μὴ δυνάμενος πλέον νὰ βαδίσῃ ἐκάθισεν εἰς τὸ μέσον τῆς πεδιάδος καὶ δὲν ἐσηκώθη πλέον. Αἱ λευκαὶ νιφάδες, αἵτινες πάντοτε ἔπιπτον, τὸν ἔθαψαν.

Οἱ συγγενεῖς δῆθεν ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας, καὶ ἔκλαιον μάλιστα. Ὁ χειμὼν ἦτο δριμὺς καὶ ἐβράδυνεν ἡ χιὼν νὰ διαλυθῇ. Κυριακήν τινα μεταβαίνοντες εἰς τὴν λειτουργίαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ ὑποστατικοῦ παρετήρησαν κόρακας οἵτινες μὲ πλατείας πτέρυγας περιίπταντο ἀδιακόπως ὑπεράνω τῆς πεδιάδος. Τὴν ἑπομένην ἑβδομάδα εἶδον καὶ πάλιν τὰ μαῦρα πτηνὰ ἅτινα ἀνεχώρουν καὶ ἐπανήρχοντο.

Φύλαξ τις μετέβη ἵνα παρατηρήσῃ, ποῦ ἐπήγαιναν τόσοι κόρακες, καὶ ἀνεκάλυψε τὸ πτῶμα τοῦ τυφλοῦ, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ ἥμισυ εἶχε καταβροχθηθῆ ὑπὸ τῶν πτηνῶν. Οἱ ὀφθαλμοί του εἶχον ἐξαφανισθῆ, κεντηθέντες ἀπὸ τὰ ἀδηφάγα ράμφη τῶν κοράκων. Καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἀπολαύσω τὴν φαιδρότητα τῶν ἡλιολούστων ἡμερῶν, χωρὶς νὰ ἀναμνησθῶ τοῦ δυστυχοῦς ἀποκλήρου. τοῦ ὁποίου ὁ φρικώδης θάνατος ὑπῆρξε παρηγορία διὰ τοὺς γνωρίσαντας αὐτόν.

GUY de MAUPASSENT

ΤΟ ΔΕΝΔΡΟΝ ΚΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Εὑρίσκετο εἰς τοὺς πρόποδας ἑνὸς βουνοῦ εἰς τὴν ἄκραν παλαιοῦ δάσους, τοῦ ὁποίου τὰ δένδρα πυκνά, πυκνὰ καὶ συμμαζευμένα ἐσκέπαζαν τοὺς βράχους, τὰ ρεύματα καὶ τὰς κοιλότητας τοῦ ὄρους καὶ ἀνήρχοντο ὑψηλὰ μέχρι τῆς κορυφῆς. Καὶ τὸ χωρίον ἐφαίνετο ὡς νὰ εὑρίσκετο περιμαζευμένον μέσα εἰς θωπευτικὴν καὶ φιλόστοργον ἀγκάλην, καὶ οἱ μικροὶ καὶ λευκοὶ οἰκίσκοι

του προβάλλοντες ἀνὰ μέσον τῶν παχυσκίων δένδρων ἀπετέλουν ἀληθῶς μαγευτικὸν θέαμα.

Κατὰ τὸ θέρος τὸ φιλόστοργον δάσος ἐμετρίαζε τὴν καυστικὴν πνοὴν τῶν ἀνέμων. Καὶ ἡ κατάξηρος γῆ τῶν πέριξ ἀγρῶν ἐδροσίζετο ἀπὸ τὰ ἄφθονα νερὰ τῶν πηγῶν, τὰ ὁποῖα ἀκούραστα ἔρρεαν ἀπὸ τὰς προεξοχὰς καὶ τοὺς βράχους τοῦ δενδροσκεπασμένου ὄρους.

Ἦσαν εὐτυχεῖς τότε οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου. Ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ ἐνόμιζες ὅτι ἐβασίλευεν ἐκεῖ· αἱ ἐσοδεῖαί των ἦσαν ἄφθονοι καὶ σπανίως ὑπέφεραν ἀπὸ καυστικοὺς ἀνέμους, ἀκόμη δὲ σπανιώτερον ἀπὸ τὴν ξηρασίαν.

Ἡ ὑγεία ἐβασίλευε παντοῦ. Τὰ παιδία, ζωηρὰ καὶ καὶ ροδοκόκκινα, ἔκαμναν εὐχάριστον ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἐπισκέπτην διὰ τὸ εὔχαρι ἦθος καὶ τὴν ζωηρότητά των, συγχρόνως δὲ καὶ διὰ τὴν ἡμερότητα τῶν τρόπων των. Παρεκτὸς τοῦ καλοῦ δημοδιδασκάλου τοῦ χωρίου, ὡς θαυμάσιος παιδαγωγὸς ἐπενήργει καὶ τὸ δάσος. Καὶ ἡ θαυμαστὴ μελῳδία τῆς φύσεως, ἡ ἀποτελουμένη ἀπὸ τὸν ἁρμονικὸν συνδυασμὸν τοῦ καταπρασίνου χρώματος τῶν δένδρων, τοῦ κελαδήματος τῶν πτηνῶν καὶ τοῦ ψιθυρισμοῦ τῶν ρυακίων, ἐνανούριζε τὰς ψυχὰς τῶν χωρικῶν καὶ ἐνέπνεε τὸ σέβας πρὸς τὸν Δημιουργόν, τὴν λατρείαν πρὸς τὴν φύσιν, τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ ὑψηλόν, τὸ ἀληθὲς καὶ τὸ ἰδεῶδες.

Ἀληθῶς, ὁποῖος μέγας παιδαγωγὸς τὸ δάσος! Πῶς ἐξημερώνει τὸν ἄνθρωπον, πῶς ἐμπνέει τὸ σέβας πρὸς τὸ ὡραῖον, πῶς ἐπιβάλλεται διὰ τῆς μεγαλοπρεπείας του! Τὸ δένδρον εἶνε τὸ ἀλάνθαστον τοῦ πολιτισμοῦ μέτρον. Ὅπου τὸ βλέπετε νὰ ὑψώνεται περιποιημένον καὶ θαλερόν, ἐκεῖ ἀκμάζει ἡ ἡμερότης καὶ ἡ ἀγάπη. Ὅπου ὅμως μαῦραι, γεροντικαὶ καὶ ρυτιδωμέναι προβάλλουν αἱ ράχεις τῶν βουνῶν, μὲ βράχους ὀξεῖς καὶ γυμνοὺς ἀπὸ τὸν πράσινον πέπλον τῶν δασῶν ἐκεῖ βασιλεύει ἡ ἀγριότης καὶ ἡ ἐρήμωσις.

Ἂν ποτε διὰ τοῦ σιδηροδρόμου διατρέξετε τὴν Εὐρώπην καὶ ἀπὸ τῆς Δύσεως ἔλθετε εἰς τὴν Ἀνατολήν, δύνασθε μὲ ἓν ἁπλοῦν βλέμμα ριπτόμενον ἀπὸ τὴν θυρίδα τῆς σιδηροδρομικῆς ἁμάξης νὰ σχηματίσετε ἀμέσως ἐκ τῆς καταστάσεως καὶ μόνης τῶν δενδροφυτειῶν ἰδέαν τοῦ πολιτισμοῦ τῶν χωρῶν, τὰς ὁποίας διέρχεσθε. Τὸ γλυκὺ καὶ πράσινον τῶν δένδρων χρῶμα εἶνε τοῦ πολιτισμοῦ τὸ χρῶμα. Τὸ μαῦρον καὶ σκοτεινὸν χρῶμα τῶν γυμνῶν βράχων εἶνε τὸ ἔμβλημα τῆς ἐρημώσεως καὶ τῆς ἐγκαταλείψεως. Παντοῦ ὁπόθεν ἐξέλιπε τὸ δένδρον ἐκλείπει καὶ ὁ ἄνθρωπος.

Εἰς τὰς ἀχανεῖς ἐκτάσεις τῆς Ἀσίας, ἐκεῖ ὅπου ὁ πολιτισμὸς ἐγεννήθη, ὅπου τόσα ἔθνη ἤκμασαν, ὅπου ὁ πυκνότατος πληθυσμὸς ἔζη ἄλλοτε εὐημερῶν, σήμερον θ' ἀπαντήσετε τελείαν ἐρήμωσιν. Καὶ ἡ ἐπιστήμη μᾶς λέγει ὅτι ἡ ἐρήμωσις προῆλθεν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἀπὸ τὴν καταστροφὴν τῶν ἀπεράντων δασῶν, τὰ ὁποῖα ἐκάλυπταν ἐκεῖ ἄλλοτε τὰ ὄρη καὶ τὰς πεδιάδας.

Ἀλλ' ἂς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸ χωρίον μας.

Ἂν κατὰ τὸ θέρος, χάρις εἰς τὸ πολύτιμον δάσος. γλυκεῖα ἐπεκράτει δρόσος, καὶ ἄφθονα παντοῦ ἔρρεαν τὰ νερά, κατὰ τὸν χειμῶνα τὸ ψῦχος ἐμετριάζετο. Οἱ παγεροὶ ἄνεμοι ἔχαναν τὴν ὁρμητικότητά των, διότι εὕρισκαν ἐμπόδιον τοὺς κορμοὺς τῶν δένδρων, καὶ τὰ νερὰ τῶν βροχῶν διεσκορπίζοντο εἰς μυρίας λεπτὰς διακλαδώσεις καὶ ἀπερροφῶντο ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, ἡ ὁποία ἀποτελουμένη ἀπὸ ἡμισαπημένους λεπτοὺς κλάδους καὶ ἀπὸ φύλλα ἐνήργει ὡς ἀληθὴς σπόγγος.

Οἱ εὐτυχεῖς κάτοικοι τοῦ χωρίου διόλου δὲν ἐφοβοῦντο τὸν σκληρὸν χαιρετισμὸν τοῦ Βορρᾶ· τὸ εὐεργετικὸν δάσος χάρις εἰς τἄφθονα νερά, διὰ τῶν ὁποίων ἐποτίζοντο οἱ ἀγροί των, χάρις εἰς τὴν προφύλαξιν τῶν ἐσοδειῶν των ἀπὸ βιαίους ἀνέμους καὶ ὁρμητικοὺς χειμάρρους, τοὺς καθίστα καὶ ἀρκετὰ πλουσίους ὥστε νὰ φοροῦν κατάλληλα χειμερινὰ ἐνδύματα. Χάρις δὲ εἰς τὰ ξηρὰ ξύλα καὶ τοὺς χονδροὺς καταπίπτοντας κλάδους ἐπέτρεπε νὰ διαθέτουν ἄφθονον ὑλικὸν καύσεως καὶ νὰ θερμαίνωνται κατὰ τὴν ψυχρὰν τοῦ χειμῶνος ἐποχήν.

Ἀποφρὰς ὅμως ἡμέρα ἀνέτειλε διὰ τὸ δυστυχὲς χωρίον. Ἦλθαν πρωΐαν τινὰ μερικοὶ ἀνθρακοποιοὶ καὶ ἐθάμβωσαν τοὺς χωρικοὺς μὲ τὰς χρηματικάς των προσφορὰς καὶ τοὺς ἐδελέασαν μὲ τὰ κέρδη, τὰ ὁποῖα θὰ ἐπραγματοποίουν, ἐὰν τὸ δάσος ἐκεῖνο, τὸ κατὰ τὰ λόγια των ἄχρηστον, τὸ ἀδίκως καταλαμβάνον τόσους ἀγρούς, ἐκόπτετο καὶ μετεμορφώνετο εἰς κάρβουνα.

Καὶ ἀφῆκαν οἱ χωρικοὶ νὰ σφαγιασθῇ ὁ προστάτης των.

Ὁ μαγευτικὸς πράσινος πέπλος, ὁ ὁποῖος ἐκάλυπτε ὅλας τὰς ἀσχημίας τοῦ ὄρους, ἀνεσύρθη καὶ ἐξηφανίσθη. Καὶ τὴν ὡραίαν, τὴν συνεχῆ, τὴν καταπράσινον καὶ θάλλουσαν ἐπιφάνειαν διεδέχθη ἡ γεροντικὴ ὄψις τοῦ βουνοῦ μὲ τὰς ρυτίδας καὶ τὰς σχισμάς της, μὲ τὰς φάραγγας καὶ τοὺς βράχους της.

Δυστυχῶς τὸ κακούργημα δὲν ἀφέθη ἡμιτελές, Ἐὰν τοὐλάχιστον ἀπηγόρευαν τὴν βοσκὴν εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ κοπέντος δάσους, τὰ κολοβωθέντα δένδρα θὰ ἐπραγματοποίουν τὸν πόθον. ὁ ὁποῖος ἐνεψύχωνε τὸ ὑπολειφθὲν λείψανον τοῦ κορμοῦ των καὶ ἐκυκλοφόρει εἰς τὰς ρίζας των· θὰ ηὔξαναν καὶ πάλιν, θὰ ὕψωναν πρὸς τὸν οὐρανὸν τοὺς κορμούς των καὶ πάλιν, θὰ ἐθωπεύοντο ἀπὸ τὸ γλυκὺ τοῦ ἡλίου φῶς καὶ τὸ ἁπαλὸν τῆς αὔρας φύσημα Ἀλλ' ἡ βάρβαρος καταστροφὴ ἔπρεπε νὰ συντελεσθῇ! Ἀφέθησαν αἶγες καὶ πρόβατα καὶ μόλις ἀνεφαίνετο ὁ τρυφερὸς βλαστός, ἀμέσως κατετρώγετο ἀπὸ τὰ ἀδηφάγα ζῷα. Καὶ ἐκεῖ ὅπου ἄλλοτε μὲ σφρῖγος καὶ μέ δύναμιν ἀνεπτύσσετο ζωὴ καὶ βλάστησις. μετὰ εἴκοσιν ἔτη ἐβασίλευεν ἐρήμωσις καὶ καταστροφή. Τὰ ὕδατα τῶν βροχῶν ὁρμητικῶς ἐκυλίοντο ἐπάνω εἰς τὰς ράχεις τοῦ βουνοῦ καὶ κατ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξέπλυναν τὸ λεπτὸν στρῶμα τῆς φυτικῆς γῆς, τὸ ὁποῖον ἐκάλυπτε τὴν πετρώδη ἐπιφάνειαν τοῦ ὄρους. Καὶ οὕτως ἐγυμνώθησαν ἐντελῶς οἱ βράχοι καὶ πᾶσα ἐλπὶς βλαστήσεως ἐξέλιπε. Τὰ ὕδατα, τὰ ὁποῖα ἄλλοτε ἀπερροφῶντο ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ δάσους, καὶ ἐσυνάζοντο εἰς ὑπογείους ρωγμὰς καὶ δεξαμενὰς καὶ ἀπ' ἐκεῖ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐξεχύνοντο διὰ μυρίων πηγῶν παρὰ τοὺς πρόποδας τοῦ βουνοῦ, σήμερον τρέχουν ἐπάνω εἰς τὴν ἀδιαπέραστον ἐπιφάνειαν τοῦ βράχου, κατέρχονται ὁρμητικῶς καὶ σχηματίζουν χειμάρρους καὶ ξηροποτάμους, παρασύρουν λίθους χονδρούς, ἀνασκάπτουν τοὺς κάτω ἀγροὺς καὶ τοὺς σκεπάζουν μὲ τὰ χαλίκια, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν πορείαν των συμπαρέσυραν.

Τὰς εὐεργετικὰς λοιπὸν πηγὰς διεδέχθησαν οἱ καταστρεπτικοὶ χείμαρροι. Τὴν εὐχάριστον καὶ δροσερὰν τοῦ ἔαρος αὔραν διεδέχθη καυστικὸς λίψ. Τὸν χειμῶνα ὁ ὁρμητικὸς καὶ παγερὸς βορρᾶς δὲν μετριάζεται πλέον ἀπὸ τὸ ἀδιαπέραστον προτείχισμα χιλιάδων χονδρῶν κορμῶν. Καὶ τὰ πρὸς θέρμανσιν ξύλα λείπουν, καὶ ὁ κάτοικος τοῦ χωρίου μας πεινᾷ καὶ κρυώνει. Μετενόησαν οἱ δυστυχεῖς καὶ ἔκλαυσαν, ἀλλ' ἦτο πλέον ἀργά.

Στερηθέντες τὰς ἀφθόνους πηγάς των, καιόμενοι κατὰ τὸ θέρος ἀπὸ τὴν τρομερὰν θερμότητα τὴν ὁποίαν ἐξαπέστελλαν οἱ πυρακτωμένοι γυμνοὶ βράχοι τοῦ βουνοῦ, παγώνοντες κυριολεκτικῶς τὸν χειμῶνα καὶ πνιγόμενοι ἀπὸ τὰ νερὰ τῶν ὁρμητικῶν χειμάρρων, ἐνόησαν πολὺ ἀργὰ ὅτι τὸ δένδρον εἶνε ὁ φιλόστοργος οἰκονόμος, ὁ ἐναποθηκεύων ἐν πολυτιμότατον διὰ τὸν ἄνθρωπον κεφάλαιον, τὸ ὕδωρ, καὶ ἀποδίδων αὐτὸ ὀλίγον κατ' ὀλίγον· ὅτι εἶνε ὁ θαυμάσιος παιδαγωγὸς ὁ ἐξημερώνων τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν, ὁ μαλάσσων τὸν χαρακτῆρα καὶ ἐξευγενίζων τὸ ἦθος· ὅτι εἶνε τέλος ὁ θαυμασιώτερος μετριαστὴς τῆς πνιγηρᾶς θερμότητος καὶ τοῦ παγεροῦ ψύχους καὶ τὸ δραστηριώτερον ἀντιφάρμακον ἐναντίον τῶν μολυσμάτων.

Δ. Π. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ
Διευθυντὴς Πρακτ. Σχολῆς Ἀϊδινίου.

ΠΡΟ ΤΟΥ ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΥ

(Ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Χ. Ἡλιοπούλου)

—

Ἐπόθουν νὰ δανεισθῶ δύο μυστηριώδους φθόγγους τῆς εὐγλώττου ἐκείνης σιγῆς, νὰ ἐνωτισθῶ οὕτω τοῦ λαλήματος τῆς ἐπιθανατίου φιλοσοφίας τῆς γῆς, καὶ νὰ ἐμπνευσθῶ ἀπὸ τὴν καθεύδουσαν ἐκείνην ἀθανασίαν, ἐν μέσῳ τῶν νεκρανθέμων τοῦ ποιητικοῦ παραδείσου. Ἐπεθύμουν νὰ συγκοινωνήσω τότε μὲ τοὺς νεκροὺς τῆς γῆς, διὰ νὰ μὲ καθοδηγήσουν εἰς τὴν ἀνέσπερον μακαριότητα, διὰ νὰ συναισθανθῶ ὅλην τὴν γοητείαν τῶν μυστηρίων καὶ ἀπορρήτων, ἅτινα τὴν συνδέουσι μετὰ τῆς γῆς.

Ἐπόθουν νὰ μουσουργήσω ἀπὸ τὰς παγκοσμίους μελῳδίας παναρμόνιον σύνθεσιν, ἤρεμον, ὅπως συνοδεύσω τὸ ὄνειρον τοῦ καθεύδοντος νυμφίου τῆς ἐκκλησίας. Ἐκεῖ τότε ὁ γλυκὺς τῶν πενθούντων προφήτης, ἐν μέσῳ τῆς γαλήνης τοῦ ἱεροῦ του οἴκου, νὰ ᾠσθάνετο ἕνα ἐπὶ πλέον παλμὸν διὰ τὴν ἐγρηγοροῦσαν πίστιν.

Τὸν βλέπω, τὸν ἀποθαυμάζω, τὸν προσκυνῶ, καὶ ἡ ἐξιδανίκευσις ἐκείνη τῆς ὕλης, καθίσταται δι' ἐμὲ θεία συμβολικότης, ἐν ἀνθρωπίνῃ μορφῇ, καὶ ὁ ἐσταυρωμένος ἐμφανίζεται τότε πρὸ ἐμοῦ ὡς μειλίχιος τῶν ἀγγέλων βασιλεύς, ὑπνώττων ἐπὶ τοῦ θρόνου, ὃν τῷ προσέφερεν ἡ γῆ.

Τὸ σύμπλεγμα ἐκεῖνο, τὸ ἐστεμμένον διὰ τῶν ἀκανθῶν, τὸ περιτετυλιγμένον διὰ τῆς πορφύρας, συναρπάζει τὴν ψυχήν μου.

Καὶ τότε ἡ αὐλαία αἴρεται δι' ἐμέ. Ἐὰν πρὸ τῶν ὀμμάτων τοῦ πλήθους εἶχε καταπετασθῇ διὰ τὴν ὥραν ἐκείνην τῶν φασμάτων καὶ τῶν ὀπτασιῶν, διὰ τὰ ὑπερκόσμια ὅμως καὶ τὰς ψυχὰς τὰς ἐλευθέρας ἀνεπετάσθη, καὶ τὰ μῦρα τῶν παραδεισίων ἀνθῶνων καὶ ἡ εὐωδία τοῦ λιβανωτοῦ τῶν Χερουβείμ, διαχέουσι τὴν μέθην καὶ τὴν ἔνθεον μανίαν.

Σ. Σ. Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον ἡμῶν ἐν τῷ ἀποσπάσματι ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Ἡλιοπούλου, παρεισέφρησαν λάθη, τὰ μὲν ἐκ παραλείψεως τοῦ ἀντιγραφέως, τὰ δὲ καὶ ἐκ τυπογραφικῶν παροραμάτων· σπεύδομεν ἤδη νὰ ἐπανορθώσωμεν δύο φράσεις ἐκ τῶν κυριωτέρων, διὰ τῶν ὁποίων ἠλλοιοῦτο τὸ νόημα ἐν σελ. 79.

Ἐγὼ ὁ ἐναγης ὡσεὶ κτλ. ἀντὶ τῆς φράσεως **ἐγὼ ὁ ἀναγὴς ἐσὺ** κτλ. – **«παρασύροντα βιαίως»**, ἀντὶ τοῦ **«παρασύροντα βλάκας»**.

Η ΑΥΤΟΘΥΣΙΑ

(Συνέχεια)

Ἡ θλῖψις καὶ ἡ ἀνία τῆς Νίνας ἐπὶ τῇ κεραυνοβόλῳ ἐπιστολῇ τοῦ Νίκου ἦτο ἀπερίγραπτος. Ἡ μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀμυδρὰ καὶ ὑποφώσκουσα μεταμέλεια διὰ τὴν πρὸς τὸν Νῖκον ἀχαριστίαν της ἀνέλαμψεν ἤδη ζωηρῶς ἐν τῇ συνειδήσει της καὶ μία λύπη ἀδάμαστος ἤρχισε νὰ συνθλίβῃ ἰσχυρῶς τὴν καρδίαν της. Τὸ φρικτὸν λάθος ἐξελίσσετο ἤδη ἐν τῷ νῷ της μὲ ὅλας τὰς πικρὰς συνεπείας του. Καὶ ἰδοὺ τὸ ἄκακον αὐτὸ θῦμα τῆς πατρικῆς θελήσεως, τὸ θῦμα αὐτὸ τοῦ ἀνισχύρου χαρακτῆρος ἔσυρεν ἤδη εἰς τὴν ἀγχόνην ἕνα ἀθῶον κατάδικον ἀνίσχυρον καὶ ἐκμηδενισμένον ὑπὸ τὰ βαρέα δεσμὰ τῆς ἀπερισκεψίας της. Τί ἠδύνατο νὰ πράξῃ ἤδη ὅπως σώσῃ τὸν ταλαίπωρον αὐτὸν κατάδικον; Τί ἠδύνατο νὰ πράξῃ ὅπως λύσῃ τὰ δεσμά του, ἐπανορθώσῃ τὸ σφάλμα της καὶ χαρίσῃ εἰς τὸ θῦμα της τὴν προτέραν του γαλήνην; Φεῦ! οὐδέν! Ἐνώπιόν της παρίστατο ὁ ἄγριος φρουρὸς τοῦ καθήκοντος, ὁ ἄκαμπτος δεσμοφύλαξ τῆς θελήσεώς της — ὁ σύζυγός της. Καὶ θὰ τὸν ὡδήγει οὕτω ἀνηλεῶς εἰς τὸ βάραθρον χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ παλαίσῃ πρὸς ἕνα ἀκοίμητον φρουρὸν τῆς κοινωνίας, πρὸς ἕνα ἀναιδῆ ἐφιάλτην ὃν ἤδη ἐμίσει θανασίμως. Καὶ αἱ σκέψεις αὐταὶ περιεδινοῦντο ἐν τῷ νῷ της καὶ ἐξήγειρον ὅλα τὰ τρικυμιώδη τῆς καρδίας πάθη, ὅλα τὰ φρικτὰ μίση της, ἅτινα ἐθραύοντο ὁρμητικῶς εἰς παρεμβαλλόμενον βράχον, τὸν σύζυγόν της. Ἡ καρδία της ἐπιέζετο ἰσχυρῶς, αἱ αἰσθήσεις ἤλγουν καὶ τὸ πορφυρωθὲν πρόσωπόν της ἦν περίρρυτον ἐκ τοῦ ἱδρῶτος τῆς ἀγωνίας. Στιγμιαῖαι ἐξάψεις συνεκέντρουν τὸ αἷμά της εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἐπέφερον μίαν σκοτοδίνην ὀλεθρίαν, μίαν ὀξεῖαν βοὴν εἰς τὰ ὦτα της. Ἤνοιξε τὸ παράθυρόν της πυρέσσουσα, ῥίπτουσα συγχρόνως βλέμματα ἐλέους καὶ ἀνυπομονησίας πρὸς τὸ ἀνηρτημένον ἐκκρεμές, ἀντηχοῦν μονοτόνως καὶ ἀνιαρῶς ἐν τῇ πληκτικῇ σιγῇ. Ἡ ὥρα ἦτο ὀγδόη τῆς ἑσπέρας. Τοῦτο τῇ ἐπροξένησε ποιάν τινα ἀνακοοφισιν. Ἐν ἀγωνίᾳ καθίσασα ἐπὶ ἑδράνου ἐστήριξε τὴν φλεγομένην κεφαλήν της ἐπὶ τῆς δεξιᾶς χειρός της, ἐνῷ συγχρόνως τὸ βλέμμα της ἐκρυσταλλώθη ἐπὶ τῆς ὠχρᾶς πανσελήνου ὡς νὰ ἐζήτει νὰ ἀνακαλύψῃ τὰ ἀπόκρυφα μυστήριά της! Ἡ γόησσα τὴν περιέλουε μὲ φιλοπαίγμονα στοργῆς μειδιάματα περιβαλοῦσα τὸ μάγον πρόσωπόν της ὡσεὶ δι' ἀγγελικῆς φαντασμογορίας. Πόσον ἦτο ὡραία εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην! Δυστυχῆ Νῖκε! Τοιαῦτα θέλγητρα πῶς νὰ μὴ βαυκαλῶσι τὴν ἀθῶαν σου ψυχήν! Κάτω εἰς τὸν κῆπον, τὸ μέρος τῆς συναντήσεως, λεπτὸς ἀήρ, πλήρης δρόσου ἐθρόϊζεν εἰς τὰ φυλλώματα καὶ μιὰ δροσαυγὴς πνοή του, θωπεύσασα τοὺς χρυσοῦς βοστρύχους της, ἐδρόσισε ἀπαλὰ-ἀπαλά, τὸ φλέγον μέτωπόν της. Ἐξέβαλλε στεναγμὸν ἀνακουφίσεως. Ἡ δρόσος ἐκείνη ἡ μαγευτικὴ καὶ αἰφνιδία ἀφύπνισαν εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας της μιὰν ὑπνηλὴν σκέψιν, μίαν σκέψιν βυθισθεῖσαν εἰς τὸ σκότος τῆς προτέρας ἀπελπισίας. Καὶ ὡς νὰ ἀνένηψεν αἴφνης ἐκ ζοφώδους ληθάργου ἀπελπισίας κατέστη ἀποτόμως ἤρεμος, ἐνῷ τὸ πρόσωπόν της ἐπανελάμβανε τὴν προτέραν ροδόχρουν ὄψιν του. Καὶ ἡ σελήνη τῇ ἔρριπτεν ἤδη ἀφειδῶς τὰ χρυσᾶ χαμογελά της προσδίδουσα εἰς ἐκεῖνο τὸ οὐράνιον πρόσωπον, ὄψιν ἀγγελόμορφον.

Εἶχε λάβει πλέον τὴν ἀπόφασίν της. Δι' αὐτὴν ὁ θάνατος τοῦ Νίκου ἦτο ἰδικός της. Ἐὰν τὸ θῦμα αὐτὸ τῆς ἀπερισκεψίας της ἐξηλείφετο ἐκ τοῦ χάρτου τῶν ζώντων τότε καὶ αὐτὴ τῇ ἐπεβάλλετο ἐκ τῆς ὑψίστης ἐκείνης ἀγάπης νὰ ἑνωθῇ μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς οὐρανούς. Ἀλλὰ διατί αὐτό; Διότι οἱ κοινωνικοὶ ὅροι ἀπῄτουν τὰ δύο αὐτὰ θύματα, διότι ἡ κοινωνία ἔχει θέσει φραγμούς, ἡ ὑπερβασις τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ τὸν θάνατον τῆς ὑπολήψεως, τῆς τιμῆς, τῆς ζωῆς αὐτῆς. Ἀλλ' ὄχι! Εἰς τὸν νοῦν τῆς Νίνας κατερρίφθη εἰς ἐρείπιον ἄμορφον ἡ κοινωνικὴ αὕτη πρόληψις καὶ πρὸ τοῦ ἠρεμοῦντος ἤδη πνεύματος παρήλασαν ὡς ἐν μαγικῷ ὀνείρῳ ἀγγελικαὶ φανταασμαγορίαι, στιγμαὶ εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάσεως. Ναί! θὰ κατεπάτει αὐτὴ τὴν κοινωνικὴν αὐτὴν συνθήκην καὶ μαζὺ μὲ τὸν λατρευτόν της θὰ εὕρισκεν εἰς τόπους ξένους τὴν καλλονὴν τοῦ βίου τῆς ἀγάπης. Μακράν, εἰς ἔρημον τόπον, εἰς ἐξοχικὴν καλύβην θὰ ἔζη τοῦ λοιποῦ μετὰ τοῦ Νίκου βίον ἥσυχον καὶ μαγικὸν — τὸν βίον ὃν παρέχει μία ἀθῶα ἀγροτικὴ ζωή, μία ζωὴ τῶν ἀνθέων καὶ τῶν κρίνων.

— Γιατὶ αὐτὴ τὴν ὥρα στὸ παράθυρο Νίνα! ἤκουσεν αἴφνης ὄπισθέν της τὴν φωνὴν τοῦ συζύγου της. Ἐστράφη ἀποτόμως ὡς ν' ἀφυπνίσθη ἐκ μαγικοῦ ὀνείρου.

— Ἄ! . . . Σὺ εἶσαι Γιάγκο . . . πέρνω τὸν ἀέρα μου. . . .

Ὁ Ἰωάννης μόλις παρετήρησε τὸ λατρευτὸν τῆς Νίνας πρόσωπον ἐπλησίασε.

— Ἔχω νὰ σοῦ πῶ νέα γιὰ τὸ Νῖκο! . . . Πρῶτος βουλευτὴς Κορινθίας..... Ἔρχομαι ἀπὸ τὸ τηλεγραφεῖον.

— Ἀλήθεια; . . . Μπράβο! . . . εἶπε μετὰ ῥίγους ἡ Νίνα. Κ' ἐμεῖς; ! . . .

— Ἔ! κ' ἐμεῖς! δὲν βαρύνεσαι.

Καὶ διὰ τῆς χειρός του περιέβαλε τὴν ὀσφύν της. Εἰς τὴν σιγὴν τοῦ δωματίου ὁ ψίθυρος φιλήματος ἀντήχησε γλυκὺς καὶ μαγευτικός.

Ἡ Νίνα δι' ἐλαφρᾶς ὠθήσεως ἀπεμάκρυνεν ἀπ' αὐτῆς τὸν σύζυγόν της.

— Μὰ πήγαινε τώρα! . . . εἶμαι λίγο ἀδιάθετη! Πήγαινε νὰ μάθῃς καλλίτερα. . . .

— Τί λές! . . . τί λές! . . . δὲν τὸ κουνῶ ἀπ' ἐδῶ. Τὸν Νῖκο τώρα τὸν ξεγράψαμε. . . .

Ἡ Νίνα ἔρριψε βλέμμα ταραχῆς πρὸς τὸ ἐκκρεμές. Ἡ ὥρα ἦτο ἐννάτη παρὰ τέταρτον. Ὀλίγος χρόνος ὑπελείπετο μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ ὁποίου τὸ πᾶν θὰ ἀπώλετο. Ὁ σύζυγος της τὴν ἐπλησιάσεν ἐκ νέου. Τὴν περιεσφίγχθη ἰσχυρῶς καὶ τὰ χείλη του προσεκολλήθησαν μετὰ μανίας εἰς τὰ τῆς συζύγου του. Ἡ Νίνα ἄπελπις καὶ ἀγωνιῶσα ἔρριψε ἐκ νέου ἱκετευτικὸν βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἐκκρεμοῦς. Καὶ αὐτὸ ἐξηκολούθει τὸν ἀνηλεῆ δρόμον του ἐνῷ ἕκαστος κτύπος του ἦτο καὶ ἓν κτύπημα ἐγχειριδίου ὅπερ κατεφέρετο ἀσπλάγχνως κατὰ τῆς καρδίας της. *(Ἕπεται τὸ τέλος)*

Ἀλ. Ἀναγνωστόπουλος.

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΔΡΑΜΑΤΩΝ

—

Μήδεια.

Χάρις εἰς τὸν σοφὸν καὶ ἀκάματον καθηγητὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κ. Γεώργιον Μιστριώτην, ὅστις εἶναι ἡ ζωὴ καὶ ὁ μοχλὸς τῆς πρὸς παράστασιν ἀρχαίων δραμάτων ἑταιρείας, τὸ Ἀθηναϊκὸν κοινὸν ἔλαβεν ἀφορμὴν τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα νὰ μεταφερθῇ διὰ τῶν πτερῶν τῆς φαντασίας ὁλοκλήρους αἰῶνας πρὸς τὰ ὀπίσω, νὰ μετάταρσιωθῇ ὀλίγον ἀπὸ τῆς καθημερινῆς πεζότητος καὶ μονοτονίας καὶ νὰ ἐντρυφήσῃ εἰς τὰ ἀθάνατα ἔπη τοῦ δαιμονίου Εὐριπίδου, ὅστις κατ' ἐξοχὴν τραγικὸς καὶ ἀπὸ σκηνῆς διδάσκαλος ἐπωνομάσθη.

Ἐδιδάχθη κατ' ἐπανάληψιν ἡ Μήδεια, τὸ ἀριστούργημα τῆς Εὐριπιδείου μούσης.

Ἡ ὑπόθεσις τῆς τραγῳδίας εἶναι εἰς πάντας γνωστή, δι' ὃ ἀπέχομεν νὰ κάμωμεν λόγον περὶ αὐτῆς.

Τὴν Μήδειαν ὑπεκρίθη ἡ δεσποινὶς Λουκία Τιβέρη, διὰ πρώτην φορὰν ἐμφανιζομένη ἀπὸ σκηνῆς, ἀποδώσασα μετ' ἐκτάκτου τελειότητος καὶ ὑποκρίσεως τὸν τόσον δύσκολον καὶ εὐμετάβολον τῆς Μηδείας χαρακτῆρα.

Εἰς τὸν μονόλογον μάλιστα τῆς Μηδείας ἀνεδείχθη καλλιτέχνις πρώτης δυνάμεως ὑποσχομένη πολλὰ διὰ τὸ μέλλον.

Φωνὴ ἠχηρά, παράστημα ἀρρενωπόν, βάδισμα καὶ σκηνικὰς κινήσεις τελείας, πρὸ παντὸς δὲ τὸ πάθος, ἀνέδειξαν αὐτὴν ἀπαράμιλλον πρὸς ἀπόδοσιν ὅλου τοῦ τραγικοῦ ἐκείνου ὕψους καὶ μεγαλείου διὰ τοῦ ὁποίου ὁ Εὐριπίδης περιέβαλε τὸ δημιούργημά του.

Συγχαίρομεν καὶ θλίβομεν ἀπὸ καρδίας τὴν νεῖρα τῆς νεαρᾶς καλλιτέχνιδος.

Ὡσαύτως ἡ τὴν παιδαγωγὸν ὑποκριθεῖσα δεσποινὶς Ἀναστασία Μαρινάκη ἐπιτυχέστατα ἀπέδωκε τὸ πρόσωπόν της. Ἐπίσης ἄξιοι συγχαρητηρίων εἶναι καὶ οἱ ὑποκριθέντες τὸν Κρέοντα καὶ Ἰάσωνα κ. κ. Ν. Μαυρομιχάλης καὶ Κ. Μουστάκας.

Ὁ χορὸς ἐν συνόλῳ ὑπερήρεσε καταχειροκροτηθεὶς ἐνθουσιωδῶς.

Α. Θ. Σ.

ΠΟΙΚΙΛΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ

Χρώματα καὶ εὐωδίαι.

Ποῖα εἶναι τὰ μᾶλλον εὐνοούμενα χρώματα διὰ τῶν ὁποίων ἡ φύσις στολίζει καὶ ποικίλει τὰ διάφορα ἄνθη;

Γενομένων ἀκριβῶν ἐρευνῶν, παρετηρήθη ὅτι ἐπὶ 1000 εἰδῶν ἀνθέων 284 ἔχουσι χρῶμα λευκόν, 223 κίτρινον, 220 ἐρυθρόν, 144 κυανοῦν, 72 ἰόχρουν, 36 πράσινον, 24 φαιόν, 12 πορτοκαλλεόχρουν καὶ 2 μέλανος.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν εὐωδίαν, μόλις τὸ δέκατον τῶν ἐπὶ τῆς γῆς φυτῶν ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τῶν εὐωδῶν ἀνθέων. Ἐπὶ 100 δὲ ἀνθέων, τὰ λευκοῦ χρώματος ἀριθμοῦσι 15, τὰ ἐρυθρὰ 9, τὰ πράσινα 8, τὰ κίτρινα καὶ ἰόχροα ἀνὰ 7, τὰ πορτοκαλλόχροα καὶ φαιὰ ἀνὰ 6, τὰ κυανᾶ 5 καὶ τέλος τὰ μελανὰ οὐδέν.

Ἡ λατρεία τοῦ Μολὼχ ἐν τῷ Μεξικῷ

Πρό τινος χρόνου ὁ κ. Herdlicha, ἀνθρωπολόγοι τοῦ Φυσιογραφικοῦ Μουσείου τῆς Νέας Ὑόρκης ἀνεκάλυψε ἔν τινι χώρᾳ τοῦ Μεξικοῦ ἀπογόνους τῶν ἀρχαίων Aztèques, οἵτινες καὶ σήμερον ἔτι ἐξακολουθοῦσι θεραπεύοντες τὴν λατρείαν τοῦ θεοῦ τοῦ Πυρός.

Κατώρθωσε νὰ εἰσδύσῃ καὶ εἰς τὸν μυστηριώδη αὐτῶν ναόν—εὐρύτατον σπήλαιον καὶ ἀπρόσιτον εἰς πάντα ξένον—εὑρισκόμενον ἐν τῷ μέσῳ τῶν Β. Α ὀρέων τῆς πολιτείας Jalisco, ἔνθα καὶ ζῇ μακρὰν τοῦ κόσμου καὶ πάσης ἐπικοινωνίας ἡ φυλὴ τῶν Huichols, ἀποτελουμένη ἐκ 4000 ψυχῶν.

Διατηροῦσι καὶ σήμερον ἀκόμη τὰ αὐτὰ ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ τὴν λατρείαν τοῦ πυρὸς ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Κορτέζ.

Ὁ Herdlicha μάλιστα, ὡς ὁ ἴδιος διηγεῖται κατώρθωσε νὰ ἴδῃ καὶ τὸ μέγα ξύλινον εἴδωλον τοῦ Μεξικανοῦ τούτου Μολὼχ, τὸ ὁποῖον λατρεύουσι καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἡλικία ἀνέρχεται εἰς πολλοὺς αἰῶνας. Δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ ἐξακριβώσῃ ἐὰν ἡ φυλὴ αὕτη τῶν Huichols διατηρεῖ καὶ τὰς ἀνθρωποθυσίας καὶ ποσάκις τοῦ ἔτους γίνονται αὗται πρὸς τιμὴν τοῦ λατρευομένου θεοῦ τοῦ Πυρός.

Ὁ πρόγονος τοῦ Ρινόκερω

Ἐν τῇ Β. Αἰγύπτῳ ἀνεκαλύφθησαν πρὸ ὀλίγου τὰ λείψανα ζώου προϊστορικοῦ ἀγνώστου μέχρι τοῦδε. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα εἶναι ὁ πρόγονος τοῦ Ρινόκερω ὡς εἰκάζεται ἐκ τῶν ἑξῆς·

Ἀπὸ τῆς μετωπιαίας χώρας ἐξέχει ὀστέωμά τι, διχαζόμενον εἰς δύο μακροὺς κλάδους ἀποτελοῦντας δύο κέρατα. Ἕκαστον τῶν κεράτων τούτων ἔχει μῆκος 0,68 μ. Τὸ κρανίον του ἔχει μῆκος 0,75 μ. ἡ δὲ λεκάνη 1,50 μ. διάμετρον.

Κατὰ τὴν γνώμην τῶν παλαιοντολόγων εὑρισκόμεθα πρὸ παχυδέρμου ζήσαντος ἐν Ἀφρικῇ ἐν περιόδῳ καθ' ἣν ἡ Εὐρώπη κατῳκεῖτο ὑπὸ ἐλεφάντων. Α. Σ. Θ.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Περὶ βουτύρου.

Κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἦτο ἄγνωστος παρ' Ἕλλησιν ἡ χρῆσις τοῦ βουτύρου πρὸς παρασκευὴν ἐδεσμάτων, πρῶτος δὲ ὁ Διοσκουρίδης (200 π. Χ.) ἀναφέρει τὴν εἰς ταῦτα χρησιμοποίησιν αὐτοῦ.

Τὸ πρόσφατον καὶ ἀνάλατον βούτυρον ἰδίᾳ χρησιμοποιεῖται πρὸς παρασκευὴν ἐδεσμάτων, διατηρεῖται δὲ 3—14 ἡμέρας καὶ μετὰ τὴν παρέλευσιν τούτων *ταγγίζει* καὶ ἀποκτᾷ ὀσμὴν καὶ γεῦσιν δυσάρεστον.

Πρὸς μακροτέραν διατήρησιν προστίθεται τῷ ἀναλάτῳ βουτύρῳ 2—80]0 μαγειρικοῦ ἅλατος, εἶτα δὲ ἀφοῦ τακῇ διηθεῖται διὰ λινοῦ ὑφάσματος· οὕτω δὲ κατορθοῦται ἡ ἀφαίρεσις τοῦ προσμεμιγμένου ὕδατος, τοῦ συγκλεισθέντος ἀέρος καὶ τῆς συνυπαρχούσης τυρίνης. Τὸ οὕτω σκευασθὲν βούτυρον καλεῖται *χυτὸν* (ἁλατισμένον) καὶ διατηρεῖται ἐπὶ μακρόν.

Μεγίστη ποσότης ὕδατος καὶ τυρίνης ἐπιφέρει ταχεῖαν *ταγγισιν τοῦ βουτύρου*. Πρὸς τούτοις ἡλιακὸν φῶς, πολὺς ἀφρισμὸς καὶ ὑψηλὴθερμοκρασία ἐπισπεύδουσι τὴν ταγγισιν τοῦ βουτύρου.

Τὸ γνήσιον βούτυρον τήκεται εἰς 31^0—37^0,5 ἑ.τὸ τοῦ προβάτου εἰς 37^0,5 συνήθως, τὸ βόειον εἰς 36^0,5 καὶ τὸ αἴγειον εἰς 33^0,5· τὸ τεχνητὸν βούτυρον εἰς 24ο—20^0 ἑ. Ἑπομένως τὸ μὲν μετὰ λιπῶν νοθευμενον βούτυρον τήκεται ἐπέκεινα τῶν 37ο,5, τὸ δὲ μετὰ τεχνητοῦ βουτύρου κάτωθεν τῶν 31^0 ἑ.

Πρὸς ἐξακρίβωσιν ταγγοῦ ἢ μὴ βουτύρου 20 γρμ. ἐκ τούτου εἰσάγονται μετὰ 100 κ. ἑ. ὕδατος ἐν φιαλιδίῳ ζέσεως καὶ ἀποστάζονται διὰ διοχετεύσεως ἐν αὐτοῖς ὑδρατμῶν. Τὸ ἀπόσταγμα συλλέγεται ἐν φιάλῃ (100 κ. ἑ.) περιεχούσῃ 5 κ. ἑ. προσφάτου διαλύματος μεταφαινυλοδιαμίνης (1 %). Ἐὰν τὸ βούτυρον εἶναι ταγγὸν τὸ ἀπόσταγμα χρωματίζεται *βαθὺ κίτρινον* ἢ *κιτρινόφαιον* ἐὰν δὲ μή, ἐπ' ἐλάχιστον *κίτρινον*.

* *
*

Κατάταξις τῶν Ἑλληνικῶν τυρῶν.

α'.) *Παχύτατοι τυροί*. Τοιοῦτοι εἶναι οἱ ἐκ μίγματος ἀνθογάλακτος καὶ γάλακτος καλούμενοι δὲ *γαλακτοτύρια*, ἢ γαλακτόμβρια, τὰ *μανούρια*, καὶ αἱ μυζῆθραι τῶν νήσων·

β'.) *Παχεῖς τυροὶ* ἐκ φυσικοῦ γάλακτος εἶναι :

1ον) Τὸ καλὸν τουλουμοτύριον· 2ον) ὁ καλὸς ἄσπρος τυρὸς τῆς κάδδης (φέτα βαρελίου)· 3ον) τὰ κεφαλοτύρια ἄβραστα νηστώτικα κτλ. 4ον) ὁ τυρὸς τῶν Ἀγράφων καὶ 5ον) ἡ κοπανιστή.

γ'.) *Σχεδὸν παχεῖς τυροὶ* κατασκευάζονται ἐκ φυσικοῦ γάλακτος ἀπωλέσαντος διὰ τῆς ἀναθερμάνσεως μέρος τοῦ βουτύρου αὐτοῦ. Τοιοῦτοι εἶναι· 1ον) τὸ ἐγχώριον κεφαλοτύριον· 2ον) τὸ ἰταλικῆς καταγωγῆς κασκαβαλιον· 3ον) ἡ φρομαγέλα τοῦ Παρνασσοῦ· 4ον) ὁ Κρητικὸς τυρός 5ον) τὸ σκληρὸν τουλουμοτύριον τοῦ Ταϋγέτου.

δ'.) *Τυροὶ ἡμιπαχεῖς* δὲν ὑπάρχουν ἐν Ἑλλάδι.

ε'.) *Τυροὶ σχεδὸν ἀπαχεῖς*· 1ον) τὸ κατώτερον δαρμένον τουλουμοτύριον (ἐκ δαρμένου γάλακτος)· 2ον) ὁ δαρμένος τυρὸς τῆς κάδδης (φέτα βαρελίου)· 3ον) τὸ ξυνοτύρι (ἐκ δαρμένου ὀξύνου καὶ αὐτομάτως πήξαντος γάλακτος 4ον) τὸ ἀλβανικὸν μπατσοτύρι (ἐκ φυσικοῦ γάλακτος καὶ ὅμως σχεδὸν ἐντελῶς ἄπαχυ). 5ον) ἡ γκίζα ἢ φιστίνα ἢ οὔρδα (δαρμένη μυζήθρα)

ς'.) Τυροὶ ἐντελῶς ἀπαχεῖς δὲν κατασκευάζονται παρ' ἡμῖν ἐλλείψει μηχανημάτων καταλλήλων.

Εἰς τὸ Μέγα Δημοτικὸν Θέατρον παρεστάθη τὸ ἀλληγορικὸν ἔργον τοῦ κ. Ἀχιλ. Καραβία Ἡ Μακεδονία κατ' ἐπανάληψιν ὑπὸ ἐρασιτεχνῶν. Οἱ ἐρασιτέχναι ἔπαιξαν ἀρκετὰ καλά, πρὸ πάντων ὁ κ. Μουστάκας, ὡς Βούλγαρος. Ὁ συγγραφεὺς ἐκλήθη ἐπανειλημμένως ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

Τύποις "Νομικῆς,,